

Namai ir Žemė

Kas darosi?

Praėjusį metų visoje šaly žymiai išsiūbavo statyba naujų namų; Chicagos priemiesčiuose pastatyta net ketetas tukstancijų viepos šeimynos pagyvenimų. Statyba visuose Chicagos šonuose, brangesni ir pigesni namai, bet didžiojoje pigesnės rūšies, kurie parsi-davė daug maž penkių tukstancijų dolerių kainą. Daugumą tų naujų namų išpirko Chicagoje gyvenę ir dirbą žmonės, kurie turės praleisti apie valandą ar daugiau laiko, kad pasiektų savo darbo vietas. Kodėl taip darosi? Kodėl žmonės važiuoja keliolika mylių į užmiestį, o neperka mieste? Tofiaus, kodėl beveik nieko nestatyta iš gyvenamųjų namų miesto ribose?

Šie klausimai verčia pasvarstyti dalyką nuodugniau. Žmonės keldamiesi urmu į užmiestį ir apsunčindami save didesniais kelionės kaštais ir sugaištam laiką keliavimui nedaro tai be priežasties. Antra, statytojai uoliai budavoja grupėmis po keliolika namų užmiestyje, bet nei nbando tą daryti miesto ribose. Tiems klausimams randasi keletas pamatinių atsakymų. Paskutiniai laikais gana daug kalbama ir rašoma apie planuotus namus, kur šeima gautų daugiau liuosybės, kur vaikūčiams būtų galima be baimės savame kieme žaisti, gerėtis gamta ir saulės spinduliais, kur kiekvieną būtų kambarį įėjus šviesa ir saulė, kur būtų galima užsiauginti šviežių reikalingų maistui daržovių, kur galima apie namą užauginti kitokių žalumynų — gėlių ir medelių. Prie to ei-

nant į užmiestį, į naują koloniją manoma surasti ramesnę, saugesnę gyvenimui nuotaiką laisvą nuo patvirkėlių, vagilių, plėšikių. Gi statytojai, žinodami, kad žemos kainos namus galima greičiausia parduoti, stato užmiestyje, kur žemė pigesnė. Ten galima apsilenkinti su mieste nustatytais standartais — reikalavimais darbo ir materiole kokybės, ten net apsilenkliama su nustatyta darbininkams minimum atlyginimu už darbą. Ar ilgai ta kriptimi bus einama? Žinome, kad po keliolikos metų tos kolonijos turės vistiek prisijungti prie miesto, tapti miesto dalimi. Tie namai, kuriuos dabar pastato pigiomis kainomis, nebus tvirti, nei sutiks su miesto planais. Pats miestas yra planuojamas, paskirstomas į zonas, nustatomos restrikcijos, kuomet užmiesty nėra bandoma šių planų prisilaikyti. Tuo mi, rodosi, turėtų susirūpinti valdiškos įstaigos — kaip miesto valdžia, taip pavieto ir net valsijos — ir kooperuojant turėtų būti nustatomas standartas ir artimieji priemiesčiam, kad atitiktų ir miesto reikalavimams, nes anksčiau ar vėliau jie turės tapti miesto dalimi. Neturėtų būti leista atidaryti naujos subdivizijos bei numotoms tam svarbios priežasties, ir kuomet jos atidaroma, tai tik pritaikius miesto reikalavimams. Tas užkirstų kelią visokiems spekuliantams supirkinėti ukius ir po kelias mylias viena nuo kitos pradėti vis naujas kolonijas, kurios vos tik po keliolika namų turi.

—W. V. M-us.

Kaip gyveno dvarystos laikais

(Pasikalbėjimas su baudžiauninkais)

Nors nuo baudžiaivos panaikinimo praslinko ilgokas laikotarpis, bet vis dėlto šiandien kur-ne-kur dar yra vienas kitas tų skaudžių laikų liudininkų, kovotojų. Jie dar vaizdžiai prisimena ir nupasakoja pergyventus tuo laiku vargus, papročius, perkastas kančias. Čia kaip tik noriu perduoti pluoštelį minčių gerbiamiems skaitytojams iš pasakojimo laimingai tebegyvenančios Kildiškių km., Pasvalio valsč. stebėtina senos Liukpetrių porelės — Liukpetris turi 104 metus, o jo žmona, apie 96 m. (pati tikrai neapskačiuoja). Abu laimingi seneliai dar gan gerai atrodo, tik senukas turi silpnoką klausą, bet užtai visus dantis ir neblogas akis — šviesią dieną dar paskaito be akinių. Senutė gi atrodo gerokai jaunesnė už savo 68 metų dukterį ir nepažįstantį žmonės iš pirmo pamatymo tvirtina, kad dukterė yra motina, o ne atvirkščiai.

Maloniai pasikalbėjęs apie pusvalandį bendrai apie gyvenimą, paguodęs, kad dar teks ilgai seneliams gyventi, paklausiau, kaip gyveno žmonės — ukininkai — valstiečiai prieš baudžiaivos panaikinimą. Kaip atmenu, ne visų valstiečių gyvenimas buvo vienas. Mat, po maišto (turi galvoj 1831 metų sukilimą) kai kurių vietų, kaip Žadėkių, Parvalių, Šimonų, Tetervių, Skrebotiškių ponai — dvari-

nion. Valdžia tą žemę išdalino baudžiauninkams ir kolonistams už tam tikrą arendą — nuomą ir šitų valstiečių gyvenimas pasidarė nuo to laiko savarankiškas ir pakenciamas. Kas kita buvo su ponų valdomų dvarų valstiečiais. Jie, nors buvo gavę iš ponų žemės po 10—14 dešimtinių, bet negalėjo kaip norėjo ukininkauti, nes žemė ir visas kitas turtas, turint galvoj ir pačius valstiečius, visiškai priklausė ponui. Be to, nuo kiekvienos tokios dubos-valako turėjo eiti kasdien dvaran dirbti berniokas, mergiotė ir retkarčiais pienuo. Kolonistai, kurie buvo atsitysti iš Rusijos ir apgyvendinti dvaruose, gavo tokį pat žemės gabalą, kaip valstiečiai, bet geresnėmis sąlygomis — jie dvaran teturėjo eiti tik 3

Reikalaukite DEGTINES



Tom Taylor
18 mėnesių senumo
STRAIGHT KENTUCKY BOURBON DEGTINE.
90°
GALIMA GAUTI VIŠOŠE TAVERNOSE NATHAN KANTER
MUTUAL LIQUOR COMPANY
4707 SOUTH HALSTED STREET
Visi Telefonai Yards 0801

dienas per savaitę. Darbo dvarė budavo daug ir sunkaus. Labiausia privargindavo žmones kulimas ir malimas. Kuldavo naktimis iš jaujų su kultuvais lig po Sv. Jurgiui (balandžio 23). Nebuvo net velenų, kurie šiek tiek palengvintų ir pagreitintų darbą. Malti reikėjo ištisas naktis girnomis. Nebuvo plugu, o tik mediniai arklai, nebuvo piuklių ir kitų reikalingiausių daiktų bei įrankių. Vasarą, einant darban dvarą, buvo įsakyta nunešti įvairiųjų žolių lesinti paukščiams bei šerti galvijams. Tie žmonės, kurie pasilikdavo namuose ir neidavo dvaran (daugiausia seneliai ir vaikai) dirbti, gaudavo namuose atitinkamų darbų: verpti, austi, plunksnas plėšyti, javus atrinkti ir pan. Viskas budavo išduodama pagal tam tikrą mierą — plunksnas išduodavo sveriorū, ir kiekvienas galintis plėšyti žmogus turėjo suplėšyti vieną stiklinę per dieną.

Į duotas dubas valstiečiai jokių teisių neturėjo — ką ponas sumislydavo, tą darydavo. Antai Kildiškių dvaro ponas Povilavičius atėjo kartą į tvartus ir pamatęs Kalinauską sąžiningai "liuobiant" (šeriant) teliukus, sako: — žinai ką — tu geras žmogus, eik į Igno Klivaičio dūbą ir dirbk. Kalinauskas puolė ant kelių prieš poną ir bučiuodamas kojas ir kelius, verkdamas dejuoja, kad neturi nei gyvulių, nei įrankių, o galų-gale nei gaspadinės. Ponas atsakė, kad tuo nėra ko rupintis — duosiu karvę, arklį, o už gaspadinę žemękės Misevičiūtę Uršulę. Taip ir buvo padaryta: ponas tuojau davė gyvulių ir įrankių, o sutabos vakarą Kalinauskas sutarė vedintis su Uršule Misevičiute. Nebeįskentęs paklausiau, ar ponas ir žmona baudžiauninkui galėdavo paskirti. Atsakymas buvo status — taip — ką su "kuo" norėjo, tą suženydavo.

Išvartyti iš dubų valstiečiai turėjo pas kitus apsigyventi ir eiti dvaran dirbti, kaip berniokai. Nekenciamus berniokus, mergaites, pusbernius Kildiškiuose priskirdavo prie Jankausko duos. Šito valstiečio šeima buvo nepaprastai stingusi ir apsilėdusi: valgiai visada buvo verdami be druskos, bulvės ir koliai neskusti, vanduo nekoštas, o mėšą galėdavo pamatyti tik per didžiasias šventes.

Reikia, sako, dar priminti, kad šilpnėsi valstiečiai ir savo dubų javų negalėjo kulti namuose, bet turėjo vežti dvaran ir ten kulti kartu. Vėliau iš pono gaudavo nustatytą miėrą duonai. Tvirčiau gyvenantis

ANGLYS! ANGLYS!
PRISTATYMAS MIESTE IR PRIEMIESČIUOSE.
AUKŠTOS RUSIŠS ILLINOIS ANGLYS
\$4.75 iki \$6.00 už toną
PASAUKIT DIENA AR NAKTĮ
Tel. Kedzie 3882

kuldavo namuose, bet be vaito žinios negalėdavo vežti turgunai nei ką kita daryti. Už nesilaikymą "tvarkos" gaudavo rykščių. Taip, vaitas Misevičius ištiesė Klivaiti ant suolo ir rykštėmis pliekė, kol tas kraujuose pasruvo, pagaliau perpylė šaltu vandeniu ir viskas tuo baigėsi. Vaitu skirdavo tą valstiečių, kuris buvo žiauresnis ir daugiau kankindavo žmones. Vaitas ką norėjo, galėjo daryti. Pasitaikydavo, kad vaitus užmušdavo. Štai Leyaniškių dvarė buvo rastas Zosos (?) upelėj po karklais pakistas negyvas vaitas. Kitas mirė nuo sumušimo: nujoję pusberniai nakties laiku tarėsi neįjoti namo lig saulės patekėjimo. Tą pajutęs vaitas atėjo su nagaika, bet pusberniai nepabugo ir ėmė mušti vaitą — po kelių dienų šis mirė. Trečiam pats ponas Rmša liepė susivaldyt ir nieko nesakyti valstiečiams. Mat, šitas atsitikimas įvyko prieš "metjež" metus, kada jau po truputį reikėsi bruzdėjimas. Vėliau ir mane vadino Maraciškas Adomas prisijėdė prie sukilimo, bet neįdrįstėjau. Šiame bruzdėjime dalyvavo labai daug valstiečių ir ne vienas po to nukentėjo. Iš mano pažįstamų Sibirian pakliuvo tik Klivaitis, kuris ir nebeįgijo. Atsidusėjęs senukas dar pridurė, kad tai buvo baisūs laikai. Naktimis užeidavo "paliokai" ir, reikalaudami valgyti, ragino prisidėti prie jų. Dienomis lankydavosi kazokai, grasindami už rėmimą paliokų. Tik per plauką išliko gyvas starasta Misevičius Antanas.

Paklausiau senele, ką žmonės anais laikais valgydavo, kuo vilkėdavo, kaip vestuves keldavo. Valgiai tais laikais buvo visai netokie, kaip šian-

dien; mėsa ir pienas (apie sviežinius negalėdavo vežti turgunai) buvo labai retai valstiečių svečiai. Gavėnioj nei mėsos nei pieno visai nevalgydavom. Tuomet virdavom "gruce" iš miežių; šuntindavom kopustus; žirnius kėpdavom su druska ir taip pavalgydavom, kad atrodydavom daug stipriau, negu laišnių. Drapanos buvo storos. Čia įsiterpė senukas: "Pačiupinėk mano kelnes iš senoviško milinio plosčio pasiutas". Ištikiruju tai piršto storumo ausdėnis, kuris senelio tvirtinimu su "pačėda" nešiojamas, kelias dešimtis metų laikydavo. Siudavo drabužius žydai, nes lietuvų siuvėjų ar šiaucijų dvarystos laikais nebuvo. Anuomet kailiniai buvo laikomi labai ištaigingu apsilvilkimu. Avėdavom vyzomis, debatus (batūs) turėjom tik bažnyčion nuelti. Žinoma, apsiuodavom tik prie bažnyčios, o šiaip nešdavomės ant pečių. Prieš pat dvarystos pabaigą buvau pirkęs batus už 2 rubliu, kuriuos išnešiojau virš 80 metų.

Alaus patys valstiečiai nedarydavo, bet visur budavo bravarų ir karčiamų, arielka buvo visai pigi. Vestuvės buvo keliamos karčiamose. Per vestuves paprastai vaikai priskuldavo puodus bulvių, kurias išvirdavo su mėsa ir vestuviniškai besigardžiuodami jas valgydavo. Dar pažymėtina, kad pač geresnius ponus valstiečiai kučiavodavo kartu su ponu. Tuomet budavo visokių valgių. Moterims pūnas pažodvanodavo po skarele, o vaikams žaislų. Ponas dvarystos laikais stadydavo valdžiai kareivius ir todėl ko nenorėdavo laikyti, tam dažniausiai ir tekdavo eiti kariuomenėn. Vėliau užrašytąjį reikdavo valdžiai susigauti, o jei kas per gaudymą prasišlapstydavo, tam nereikdavo (Taša ant 3-čio pusl.)

Piano Accordionai
visokio didumo, pigiausias kainomis Chicago. Radios: ZENITH, GRUNOW, PHILCO, R. C. A. VICTOR, nuo \$19.95 ir augščiau
NAUJI 120 \$55.00 ir BASU aukš. \$8.95
IR KITI MIDGETS nuo

Atdara vakarais, pirmadienį, ant-radienį, ketvirtadienį ir šeštadienį

JOS. JIRAN
1333 W. 18th St. Tel. Canal 2556
6209 W. Cermak Road Tel. Berwyn 2141

Laidotuvių Direktorai

Nariai Chicagos, Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos.

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse

J. LIULEVIČIUS
4348 So. California Avenue Phone Lafayette 3572

A. MASALSKIS
8807 Lituanica Avenue Phone Boulevard 4189

A. PETKUS
1410 South 49th Court Cicero Phone Cicero 2109

P. J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street Boulevard 4089

I. J. ZOLP
1646 West 46th Street Phones Boulevard 5208-8413

S. M. SKUDAS
718 West 18th Street Phone Monroe 8877

EZERSKIS IR SUNUS
10734 S. Michigan Ave. Tel. Pullman 5703

LACHAWICZ IR SUNUS
2814 West 23rd Place Phone Canal 2515

S. C. JACHAVICZ
42-44 East 108th St. Tel. Pullman 1270 arba Canal 2515

S. P. MAZEIKA
6819 Lituanica Avenue Phone Yards 1188

Mrs. Anelia K. Jarusz
Physical Therapy and Midwife
6680 S. Western Ave., 2nd floor
Hemlock 9252
Patarnauju prie gimdymo namuose ar ligoninėse, duodu massage electric treatment ir magnetic blankets ir t.t. Moterims ir merginoms patarnauju.

ADVOKATAI
K. P. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto ofisas—127 N. Dearborn St. Kamb. 1431-1434—Tel. Central 4411-2
Namų ofisas—3823 So. Halsted St. Valandos vakarais nuo 6 iki 8:30. Tel. Boulevard 1310.
Ketvirtadieniais ir Sekmadieniais—pagal sutarties.

JOSEPH J. GRISH
LIETUVIS ADVOKATAS
Telephone: Boulevard 2800
4631 SOUTH ASHLAND AVENUE
Res. 6517 So. Rockwell St. Telephone: Republic 9728

KL. JURGELIONIS
ADVOKATAS
Veda bylas visuose teismuose
Bridgeporto ofisas:
2241 S. Halsted St. Tel. Calumet 7262
Ofiso val. dienomis nuo 1 iki 5 val. po piet. Vakaris nuo 7 iki 9
Rezidencija:
3407 Lowe Ave. Tel. Yards 2510

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
111 W. Washington St. Room 737
Val. 9 ryte iki 5 val. vakare. Ofiso Tel. Central 4490
Gyv. vieta: 6733 Crandon Avenue namų Tel.: — Hyde Park 3395

Clement J. Svilov
ADVOKATAS
33 N. LA SALLE STREET
6-tos lubos Tel. CENTRAL 1840
Marquette Park Ofisas:
6322 SOUTH WESTERN AVE.
Telefonas PROSPECT 1012
Vakarais ir šeštadieniais po piet.

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
Optometrical Akijų Specialistas. Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo, akių aptemimo, neruotumo, skaudama akių karšči, atitaiso trumparegystę ir tolgreystę. Prirėngia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodanti mažiausias klaidas. Specialė atyda akreipiama ir mokyklos vaikus. Kreivos akys atitaisomos. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėlioj nuo 10 iki 12 v. diena. Dangely atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirmiau.

4712 South Ashland Av. Phone Boulevard 7589

DR. G. SERNER
LIETUVIS OPTOMETRISTAS
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 West 35th St.
kampus Halsted St.
Valandos: nuo 10—4 nuo 6 iki 8 Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. dienos

LIETUVIAI
GYDYTOJAI IR DENTISTAI
Amerikos Lietuvių Doktorų Draugijos Nariai
A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg—2400 West Madison Street
Val. 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak. Tel. Seeley 7330
Namų telefonas Brunsvick 0597

DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9 val., Nedėliomis nuo 10 iki 12 3843 South Halsted St. Tel. Boulevard 1481
Ofiso Tel. Boulevard 5913
DR. BERTASJ
756 West 35th St.
Cor. of 35th and Halsted St. Ofiso valandos nuo 1-3 nuo 6:30-8:30 Nedėliomis pagal sutartį.

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėli pagal sutartį
Rez. 6831 So. California Avenue
Telefonas Republic 7868

Tel. Office Wentworth 8890
Rez. Hyde Park 8395
Dr. Susanna Slaki
Moterų ir vaikų ligų gydytoja
6900 So. Halsted St.
Valandos 1—4 po pietų, 7—8 v. Nedėliomis ir subatamais

Ofiso Tel. Virginia 0936
Residence Tel. BEVERLY 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8 val. vakarais
Rezidencija
8939 SOUTH CLAREMONT AV
Valandos—9—10 A. M.
Nedėlioj pagal sutartį

Phone Boulevard 7043
DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Avenue
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakarų.
Seredoj pagal sutartį.

Kiti Lietuviai Doktorai.
Tel. Boulevard 5914 Dieną ir Na
Ofiso valandos: nuo 2 iki 4, nuo 8:30 v. Nedėli. nuo 10 iki 12 v.

DR. S. NAIKELI
GYDYTOJAS IR CHIRURGA
Ofisas ir Rezidencija.
3335 So. Halsted St
CHICAGO, ILL.

DR. A. J. MANIKA
PHYSICIAN-SURGEON
Office 4070 Archer Avenue
Tel. Virginia 1116.
Valandos: 1—3; 7—8:30 p. p.
Office & residence 2519 W. 43rd
Tel. Lafayette 8051
Valandos: 9—10 ryto, 5—6 p.
Kasdien, išskyrus sereda.
Sekmadienį susitarus.

Rez. 6609 SO. ARTESIAN AV
Tel. Prospect 3408
Dr. A. J. Shimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGA
Val.: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo
iki 9 v. vak. Trečiadieniais ir 5
madieniais susitarus.
OFISAS
3156 West 59th St.
Tel. Hemlock 5998.

KITATAUCIAI
JAU SUGRISO IŠ KALIFORNI.
Dr. J. Shingmar
Praktikuoja 25 metai
Reumatizmas ir širdies ligos i
specialybė.
Valandos 11-12 A. M. 2-4, 7-8 P.
Gyvenimo vieta 1638 So. 50 A
Phone Cicero 3656
Office 4930 West 13th Street

DR. HERZMAN
IŠ RUSIJOS
Gerali Lietuvos žmonas žinomas per
metus kaip patyręs gydytojas
rurgas ir akuseris.
Gydo staigias ir chroniškas li
vyru, moterų ir vaikų pagal i
jausius metodus X-Ray ir kitol
elektros prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija:
1034 W. 18th St., netoli Morgan
Valandos nuo 10—12 pietų ir
nuo 6 iki 7:30 val. vakarų.
Tel. Canal 3110
Rezidencijos telefonai:
Superior 9454 ar Central 74

Dr. Charles Segal
OFISAS
4729 So. Ashland Av
2-ros lubos
CHICAGO, ILL.
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 i
val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30
vakarų. Nedėliomis nuo 10 iki
valandai diena.
Phone MIDWAY 2880.

Telefonas Yards 0994
Dr. Maurice Kah
4631 SOUTH ASHLAND AV
Ofiso valandos:
Nuo 10 iki 12 diena, 2 iki 3 po p
7 iki 8 val. Nedėli. nuo 10 iki
Rez. Telephone PLAZA 2409
Ofiso Tel. Dorchester 5194
Rez. Tel. Drexel 9191
DR. A. A. ROTH
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Moteriškų, Vyriškų, Vaikų ir v
chroniškių ligų.
Ofisas 6850 Stony Island A.
Valandos: 2—4, 7—9 val. vak. M

SKANDALINGAS SLA 192 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Priešmetinis susirinkimas. —Lietuvių Kambariui skiriamai pinigai buvo pasimota pragerti. —Kaip pirmininkas pats save išrinko.

NEW KENSINGTON, PA. — Gruodžio 13 d. įvyko SLA 192 kuopos priešmetinis susirinkimas. Narių dalyvavo per 20. Pirmininkas Juozas Miliauskas, pradėdamas susirinkimą, diktatoriškai pareikalavo, kad nariai daug nešnekėtų, nes tai busi metinis susirinkimas.

Ligonių lankytojų raportai buvo lyg ir paslėpti. Tikslai finansų sekret. Jonas Svipas pasakė, kad lapkričio 10 d. buvo sužeistas Vilimas Sakalauskas ir lapkričio 24 d. atsisakė iš pašalpos ligoje. Bet jis nepasakė, kur ir kaip tas žaizdas gavo. O tuo tarpu miestely žmonės plačiai šneka, kad jis tas žaizdas gavęs peštyne...

Galimas daiktas, kad jis budamas geras peštukas bile kam kimba į akį. Tai ir šituo atsitikimu galėjo but, kad jis ką nors užkabino ir gavo į kailį.

Paskui sekė A. Murauskas pranešimas iš pasitarimo su APLA 9 kuopa apie rengimą vieno bendro pikniko kitą vasarą. Pranešimas buvo geras ir vienbalsiai priimtas.

Tik kuopos pirmininkas J. Miliauskas iš komisijos nario diktatoriškai pareikalavo, kad man daugiau į gaziatas nerašytumei, kad mus SLA kuopa susidėjo su bolševikais išvien rengti pikniką, etc.

Mat, jis jaučiasi esąs labai didelis žmogus ir jis tikisi visiems uždrausti, kad niekas laikraščius nerašytų korespondencijų apie vietinių lietuvių draugijų ir pavienių žmonių gerus ir blogus darbelius.

Paskui, sekė baltas, rengimo komisijos raportas. Pasirodė, kad lapkričio 14 d. buvęs baltas davė gryno pelno \$27.44. Raportas buvo priimtas vienbalsiai. (Pastaba: tas baltas buvo rengiamas tam, kad nors kiek duotų pelno paramai Amerikos Lietuvių paminklinio kambario Pittsburgho miesto mokslo katedros, universiteto, naujame name).

Tada kuopos pirmininkas J. Miliauskas turėjo padaryti patvarkymą, kad ta komisija likusį pelną perduotų į kuopos įdą, o išdininkas tuojou išrašytų čekį vardu The Lithuanian Memorial Room Fund ir pasiųstų į Pittsburghą.

Bet kas tau. Jisai tuojau užklausė: girdi, draugai, ką dabar darysime su tais pinigais, — ar mes juos siųsime į Pittsburghą ar ne?

Tai buvo aiškus pirmininko J. Miliausko paneigimas to tikslu, kuriam pinigai buvo skirti. Viena moteris, kuri daug darbo padėjo tiems pinigams sukelti, davė sumanyką, kad pinigai būtų pasiųsti tam tikslui, kuriam jie buvo surinkti. Sumanymas buvo kelių paremtas.

Tada pirmininkas J. M. leido balsuoti rankų pakėlimu ir daugumas pasisakė už sumanyką.

Po to pusiau "linksma" Jieva (tai pirmoji pirmininko ranka trukmui kelti) duoda sumanyką, kad iš tų pinigų būtų \$7 paskirti kažin kokiam lietuviškam radio. Ir pirmininkas priima sumanyką be jokios pastabos bei leidžia balsuoti! Tarp narių kilo suirutė. Dar neužtenka to: St. Martinkus, kuris vadinas progresistu ir daug žinančių vyrų, duoda sumanyką, kad iš tų pinigų \$7 būtų paskirti pragėrimui! Šiam sumanymui pirmininkas ne tik nedarė jokios pastabos, bet ant jo veido pasirodė linksma šypsena, o kai kurie jo draugai ir draugės net apsilaužė, — mat, tikėjosi tuos pinigus pragerti. Tačiau išėjo

visai kitaip: pinigus turėjo kuopos vice-pirmininkas ir baltaus rengimo komisijos biznio vedėjas A. Murauskas. Jis tų pinigų kuopai nedavė pragėrimui. Ant rytojaus po susirinkimo kuopos užrašų raštininkas Vladas Gamulis, išdininkas Juozas Sakalauskas ir fin. sekret. Jonas Svipas buvo nuėję pas A. Murauską tų pinigų atimti, bet jie jų negavo.

Vėliau A. Murauskas, pasitaręs su savo bendradarbiais ir visiems sutikus, nuėjo į paštą ir išpirko "money order" vardu The Lithuanian Memorial Room Fund bei pasiuntė į Pittsburgh, Pa., to fondo komiteto sekretoriui Juozui Baltrušaičiui.

Tai šitaip mūsų SLA 192 kuopoj eina kova už kiekvieną praktinesnį sumanyką.

Buvo skaitytas laiškas iš SLA 3 apskrities su kvietimu gruodžio 27 d. atsiųsti delegatą į SLA 3 apskr. metinę konferenciją. Laiškas buvo priimtas. Bet kuopos išdininkas J. Sakalauskas pašoko nuo kedės, kaip žvirblis ant tvoros ir suriko: "Tas apskritis mums nieko gero neduoda, kas mėnesis konferencijos ir konferencijos ir dar su vakarienišmis. Man tų konferencijų ir vakarienių nereikia" ir t.t. O kuopos pirmininkas J. M. pasakė: "Mes turime jiems pinigų mokėti, o jie mūsų kuopai nieko gero neduoda. Jie sau į kišenes pasima," etc. Negražu taip kalbėti, bet jiems tai yra priprastas menkinis.

Paskui buvo kuopos valdybos rinkimas kitiems metams. Nors šiuo reikalu SLA konstitucija aiškiai sako, jog prieš rinkimus kuopos valdyba turi specialiai pranešti visiems nariams, kad bus renkama valdyba, bet specialius pranešimus kuopos fin. sekretorius Jonas Svipas "įteikė" tik savo geriems draugams. Butent, ypatingai nuėjęs į jų namus ir prašęs, kad už jį ir jo gerus draugus balsuotų, tai viskas.

Toliau SLA konstitucija sako, kad SLA kuopų valdybos turi buti renkamos balotais slaptu balsavimu. Tačiau kuopos pirmininkas J. M., skelbdamas rinkimus pasakė: "Draugai, dabar rinksime naują kuopos valdybą kitiems metams. Tai kaip mes ją rinksime — slaptai balsuosime, ar viešais?" Tai buvo pirmininko paraginimas savo draugams perzengti SLA konstituciją. Keji nariai pirmininkui padarė pastabą, kad kuopos valdyba turi buti renkama tokiu būdu, kaip įsako SLA konstitucijos skyrius XIX, paragrafas 4. Ta pastaba pirmininkui labai nepatiko. Jis savivališkai perzengdamas SLA konstituciją reikalavo, kad nariai balsuotų, kaip turi buti renkama valdyba. Leidus balsuoti rankų pakėlimu, dvi pusiau girtos komunistės kelė abidvi rankas, kad tik daugiau balsų būtų. Tokiu būdu nubalsavo, kad kuopos valdyba būtų renkama viešai, rankų pakėlimu.

Pirmiausia siuloma kandidatė į pirmininko vietą. Butent, pirmininkas J. Miliauskas ir esantis vice-pirmininkas A. Murauskas. Leidžiama balsuoti. Pats pirmininkas J. M. suskaito balsus ir skelbia, kad A. Mu-

rauskas gavo 12 balsų ir Juozas Miliauskas irgi 12 balsų. Vadinasi, balsai pasidalino lygiomis. Tada pirmininkas J. Miliauskas sako: "Aš balsuoju pats už save."

Dabar SLA 192 kuopos nariai žino, kad J. Miliauskas pats save išsirinko pirmininku lygiai taip, kaip Lietuvoje. Antanas Smetona išrinko save prezidentu.

Apie tą ypatingą pirmininką tenka štai ką pasakyti: Tai nemokytas davatka ir pilnas viešiškos puikybės. Perna per visus metus pirmininkaudamas kiauurai nuo A iki Z perzengė SLA konstituciją ir Robert'o "Rules of Order." Jo geri draugai galėjo susirinkimuose kitus keikti, koliot biauariausiai žodžiais ir viskas buvo gerai. Tačiau, jeigu jie jo draugai pareikalavdavo, kad jis laikytųsi SLA konstitucijos ir parlamentariškos tvarkos, tai tokiam pasakydavo "nutilk," "sėskis," "iš-eik lauk," "maršalka, išmesk jį lauk," "policmoną pašauksiu," "sureštysiu" ir t.t. Tai pirmininko žodžiai. O vieną sykį susirinkimo metu pašoko iš už stalo, pribėgo prie vieno jam nekenčiamo nario ir griebė už gerklės, bandydamas lauk išmest iš svetainės. Tik jam tas žygis nekaip pavyko.

Tai taip jis pernai pirmininkavo SLA 192 kuopos susirinkimuose. Perna buvęs finansų sekretorius Jonas Svipas irgi maždaug tokiu būdu, kaip ir pirmininkas, tapo išrinktas tvarkyti kuopos finansinius reikalus. Tasai berankis pernai neatsiskaitė iš birželio 14 d. įvykusio kuopos pikniko.

Apšaukia Jurgį VI Karaliumi



Vaizdas Londone, Anglijos sostinėje laike ceremoningo paskelbimo, kad Jurgis VI yra naujas Anglijos karalius. Panašios ceremonijos buvo pakartotos įvairiose Anglijos dalyse.

Jurgis VI pateko į sostą, Edvardui VIII pasitraukus, kad apsivesti su amerikiete, Mrs. Wally Simpson.

Naujienu-Acme Photo

Roosevelto išrinkimas

Roosevelto išrinkimas vėl į USA prezidentus Lietuvoje taip pat labai palankiai sutiktas. Ypač demokratiniams Lietuvos sluogsniai tą savo pasitenkinimą parodė. Vis dėlto stiprus įrodymas, kad bent š. Amerikoje demokratija laikosi stipriai ir fašizmas čia dar neturi savo stiprių lizdų sudaręs.

O visur, kur tik demokratija ima viršų, savaime suprantama, kad Lietuvos demokratinuose sluogsnuose sukelią didesnį džiaugsmą, negu kur nors kitur.

—Jusų Keistas.

Roosevelto išrinkimas

Roosevelto išrinkimas vėl į USA prezidentus Lietuvoje taip pat labai palankiai sutiktas. Ypač demokratiniams Lietuvos sluogsniai tą savo pasitenkinimą parodė. Vis dėlto stiprus įrodymas, kad bent š. Amerikoje demokratija laikosi stipriai ir fašizmas čia dar neturi savo stiprių lizdų sudaręs.

O visur, kur tik demokratija ima viršų, savaime suprantama, kad Lietuvos demokratinuose sluogsnuose sukelią didesnį džiaugsmą, negu kur nors kitur.

—Jusų Keistas.

Inventoriaus išpardavimas

- 20 iki 40 procentu sutaupysite
- Naujos radijos po \$7.50
- Radios gražiose kabinetuose po \$19.50
- Skalbiamos mašinos po \$32.50
- Karpetai 9x12 po \$12.50
- 5 šmotų Breakfast Setai po \$12.50
- Geležinės Lovos po \$6.50
- Floor Lempos po \$4.50

BUDRIK FURNITURE MART
3347 So. Halsted St.
Jos. F. Budrik
INCORPORATED
3417 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 4705

BUDRIKO PROGRAMAI:
Nedėlioje 7-8 vakare WCFL.
Ketverge 7-8 vakare WMFL.

Kalbama apie permainas Lietuvos valdžioje

Eina gandai, kad netrukus persiorganizuosis Lietuvos ministerių kabinetas. — Numatoma, jog pasitrauksią žemės ukio, vidaus reikalų ir teisingumo ministrai. — Eina pasitarimai tarp tautirinkų ir klerikalų. — Gal klerikalai sutiks eiti į valdžią.

(Mūsų specialio korespondento Lietuvoje)

Štai ir vėl rašau. Galėčiau net kasdien jums rašyti, bet tai bus įkyru. O kartais, kaip bitės, mintys taip apspinta, kad norisi su kuo nors jomis pasidalinti. Mūsų gyvenimo sąlygos tokios, kad ne visuomet ir ne visomis mintimis galima čia pasidalinti. Tai todėl šneku su jusimis. Jei gyvu žodžiu į jus negalima prabilti, tai bent raštu kaip ką sakau.

Tiesą pasakius, vis tai senos naujienos, daug kartų kartotos, bet jų realizavimosi vis dar netenka matyti. Mat, ir vėl pas mus stipriai kalba, kad ministerių kabinete busių personalių atmainų. Dabar, girdi, kaip seimo nėra (jis atostogauja), tai šokai pakeitimams geriau padaryti. Buk tai busiū taktiškiau, kitaip dar suprasiū, kad seimo įtakoje vyksta ministerių kabineto persiorganizavimas. Vis nesiliauna eję kalbos, kad trys ministrai, buvent vidaus, teisingumo ir žemės ukio išeisija, o į jų vietą ateisija nauji asmenys. Bet jei ir tokios atmainos įvyktų, vis dėlto netektų laukti politikos kurso pakitėjimo.

Beje, kalbama, kad vienas labai atsakingų pareigų vyras, seniau buvęs krikščionis demokratas, o dabar tautininkas, dedas pastangų tautininkus sutaukinti su krikščionių demokratų partijos, dabar jau uždarę, veikėjais. Eina visai privatus pasitarimai.

Šiokių gandy akyvaizdoje visai nenuostabu, jei kalbama, kad galimas daiktas, kad ministerių kabinetan galimas krikščioniškos ideologijos asmens pakvietimas. Kitaip tarus, galima taika tarp tautininkų ir klerikalų ir tos taikos apaštalu sualvyv šakale nori buti jau saukytas aukštų pareigų vyras.

Ar turi šitie gandai kokio nors pagrindo? Taip, tai faktas, tik kiek tie pasitarimai yra autoritetingi tuos klausimus spręsti, tai visai kitas reikalas.

Daug sunkiau yra susitari, kuomet tokie susitarimai grindžiami ne ideologiniais sumetimais, bet personaliu susitaikymu. Šitokiais atsitikimais, kad ir kelerių asmenų geri norai negali turėti didelės reikšmės ir iš tokių pasitarimų negalima laukti padarinių, kuomet nulemiama visi klausimai neorganizuotų grupių, bet paskirų ar paskiro asmens. Juk mūsų laikais monopolinėmis teisėmis gyvuoti ir viešame gyvenime galinti pasireikšti politine są-

junga paremta yra asmeniniu autoritetu. Tai jo valia, jo norai čia tik ir turi vyraujančios reikšmės, o vargu galima tikėtis, kad šitie pasitarimai yra tiek autoritetingi, kad drįstų ką nors savistoviai veikti. O jei taip būtų, tai nebūtų reikalingi (Tasa ant 5-to pusl.)

KAIP GYVENO DVARYSTOS LAIKAIS

(Tasa nuo 2-ro pusl.)

tarnauti. Pas mus vienas gaudomas berniokas pafindo "papeliuskėn" ir nebuvo sugautas. Tarnauti reikėjo virš 20 metų.

Galiausiai dar paklausiau ar anuomet buvo koks teismas, ką darydavo žmonės ligoje ir kaip atrodė seneliams šių dienų gyvenimas. Kitų teisėjų kaip vaistas ir ronos nežinojom. Budavo, jei kas susimuša ar susibara, tai sužinojęs vaistas, duoda rykščių ir viskas. Tačiau anais laikais žmonės labiau tarp savęs sutikdavo, bendros nelaimės ir sielvartai neleido daryti vaidų. Susirgę kreipdavosi į vaistinėles, kur valdytojai duodavo vaistų. Stipriau sergantiems atveždavo daktarą Petkevičių iš Joniškėlio.

Šiapi gyvenimas dabar būtų neblogas: visokių mašinų turi žmonės, geriau valgo, bet kad mokesčiai dideli.

Tuo ir baigiau ilgoką pašnekėjį apie dvarystos laikus ir dar šiek tiek pakalbėjęs apie šiandienykštį gyvenimą, maloniai persiskyriau su skrupulingos praeities liudytojais.

L. U.

NEBUKIT NEVIRŠKINIMO VERGAIS

TRINER'S ELIXIR OF BITTER WINE

Rekomenduojamas
Kaipo Skilvio Vaistas

PRASTE SAMPELLO DYKAI
Triner's Bitter Wine Co.
544 S. Wells St., Chicago, Ill.
Pristatuk man samplę dykai

Adresas _____
Visose Vaistinėse

DAILY BUSINESS DIRECTORY

KASDIENINIS BIZNIO SARAŠAS—ALFABETO TVARKOJE
Šis skyrius yra vedamas tikslu pagelbėti mūsų skaitytojams susirasti, kur galima nusipirkti įvairių paprastų ir nepaprastų daiktų, intaisų ir reikmenų. Jeigu iš telpančių čia skelbimų negalite susirasti ko ieškot, pašaukite Naujienos, Canal 8500, ir klauskite Biznio Patarėjo. Čia jūs gausite informacijų, jeigu tik jų bus galima gauti.

AUTOMOBILIAI
— Automobiles

Charles and Tony Motor Sales
Parduodame geriausios išdirbtos automobilis De Soto ir Plymouth, taipgi taisome ir senus. Darbas yra garantuojamas; priimanos kainos. Savininkai: A. Kasulis ir Ch. Waszak
3967-69 Archer Ave.
Tel. Lafayette 3967

ANGLYS—COAL

CRANE COAL CO.
5332 So. Long Ave.
TEL. REPUBLIC 5402

Pocahontas Mine Run Screened 5 tonai ar daugiau: \$7.40 tonas
Smulkesni \$7.15 tonas.

AUTOMOBILIAI IR AUTO MEKANIKAI

Šiame skyriuje skelbiama tik tie automobiliu pardavėjai ir auto mechanikai kurie kiekvienam užtikrina eisingą patarnavimą ir geriausią ataiso automobilius.

Milda Auto Sales
Vienintelis lietuvių pardavėjas Buok ir Pontiac automobilių.
DOMININKAS KURAITIS
808 West 31-st Street
Victory 1698

Garsinkitės "N-nose"

Laidotuvių Direktorai

JUOZAPAS EUDEIKIS IR TEVAS
REPUBLIC 8340

CONRAD AS PHOTOGRAFAS
420 West 69rd Street
Jaunavedžiama duoda \$5.00 gražio dovana. Moderniuku Vestuviu Pavelksu juozina \$12.00.
Tel. Enlewood 5882-5840

LIGONINES—HOSPITALS

SVEIKATOS KLINIKAS
Kompetentiški gydytojai, o es standartinė teikiama patarnavimas. Ištima kanclius Ekzaminuoja akis, priekaria stiklus. Medikal ekzaminacija ir gydymas. Ligonines gydymas arba namuose. Raudongyvais gydymas įvirkština, kyla ir varicos veina.

DOUGLAS PARK HOSPITAL
1900 South Kedzie Avenue
Tel. Lawndale 5727.

KONTRAKTORIAI

John Vilimas
Kontraktoriaus ir Budavotojas Stato naujus namus—pataiso senus
6827 SO. MAPLEWOOD AVENUE
Phone Prospect 1185 Chicago, Ill.

RESTAURANTAI

Universal restaurant
GERESNIU VALGIU VALGYKLA
750 West 31st Street
A. A. NORBUS, Savininkas.
Tel. Victory 9879.

Salutaras Drug & Chemical Co.

Salutaro Biteris yra vienas iš geriausių Biterių ką šiandien randasi ant marketo. Jis žinomas kaip gera gyduole dėl vidurių ar kitų nesmagumų. Placiai yra parduodamas aptiekose ir vartojamas Tavernose geras gerti su degtine ir be degtinės. Reikalaukite visi ir visados Salutaras Biterio. Pašaukite telefonu Canal 1183.
689 West 18th St.
CHICAGO, ILL.

TAVERNOS

North Roseland Liquor Store
Pranešu visiems draugams ir tautiečiams, kad esu naujame bizny—Liquor Store, kur yra didelis pasirinkimas įvairiausios rūšies degtinės, vyno ir alaus. Reikalui priėjus neužmirškite mūsų degtinės sandėlio, gausite gerą degtinę už priimanamas kainas.
ANTANAS BALCHUNAS, Sav.
10314 So. Michigan Ave.
Tel. Commodore 1946

JONAS BENEKAITIS
(Buves Insurance Agentas)

TAVERN
SCHLITZ ALUS
Geriausi degtinė, muzika 4 vakarai į savaitę. Penktadieniais žuvis vel-tui ir užkandžių kasdienė. Jauki vieta grupėms.
1656 N. Troy St. ir Wabansia Ave.
Chicago, Ill.

Kaip žuvis be vandens, taip geras lietuvis be "Naujie-nų" neturėtų buti.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada
\$5.00 per year outside of Chicago
\$3.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Naujienuos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienuos
Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. Telefonas Čikago 3500.

Table with subscription rates for Chicago, Metama, Pusel metu, Trims mėnesiams, Dviem mėnesiams, Vienam mėnesiui, and other locations like Viena kopija, Savaitlei, Mėnesiui, and Lietuva.

Apžvalga

MIRĖ WORCESTERIO VEIKĖJAS

Gruodžio 27 d. po trumpos ligos mirė ligoninėje populiarus Lietuvos biznierių Worcester, Māsas, Antanas Katkauskas, sulaukęs tik 45 metų amžiaus. Jisai priklausė daugeliui organizacijų ir turėjo gerą vardą, kaip visuomenės darbuotojas, vietinėje kolonijoje.

KAM ISKREIPTI?

Vienas po pseudonimu pasislėpęs asmuo "Tėvynėje" labai pikta kritikuoja Rytiesio korespondenciją, tilpusia gruodžio 15 d. "Naujienuose". Bet, prikašiodamas korespondentui "melagystės", tas kritikas pats nėsilaiko tiesos. Jisai sako, kad Rytietis išvadino Sušivienijimą "sumizėnėjusiu", o korespondencijoje to visai nėra.

Rytietis peikė jubiliejine "Tėvynės" laidą, bet nė Sušivienijimą.

NEAPSIEMIA BE "PADALINIMO"

Visi žino, kad Socialistų partija po Normano Thomaso vadovystės susilpnėjo, daugelį jos narių atsimečius nuo partijos ir nuėjus į Amerikos Darbo partiją, kuri susiorganizavo pereiną metą. "Naujienuose" jau buvo nurodyta, kad to skilimo dėka, oficialios Socialistų partijos kandidatas J. V. prezidentus gavo mažai balsų.

Bet "Vilnis" "padalina" faktus, norėdama parodyti, kad Komunistų partija dar vistiek esanti geresnė už thomasiečius. Ji rašo, kad pereinuosė prezidento rinkimuose socialistų (oficialių) "mažai kas paisė".

"Jų balsai nuo visų 800,000 nukrito veik iki 100,000."

Tai netiesa. Norman Thomas gavo 187,842 b., tuo tarpu kai komunistas Browderis gavo tik 80,096 b. Taigi yra faktas, kad nukrito ne tik Thomaso, bet ir komunistų kandidato balsai. Ketveri metai anksčiau už komunistų kandidata buvo paduota su viršum šimtas tūkstančių balsų.

Thomasą rėmė šiuose rinkimuose tik mažuma socialistų. Tačiau jisai vistiek surinko daugiau negu dvigubai didesni balsų skaičių už Browderį. Jeigu Thomaso, anot "Vilnies", mažai kas paisė, o jisai visgi taip toli pralenkė komunistų kandidata, tai komunistų padėtis visai prasta. Angliai apie tokią padėtį sako "hopeless".

SUOMIJOS SOCIALDEMOKRATAI VĖL LAIMEJO

Gruodžio mėnesį buvo renkamos miestų tarybos Suomijoje (Finlandijoje). Socialdemokratų partija visame krašte pravedė 3,808 atstovus, sprendžiant pagal rezultatus, kuriuos dar neišaiškinama iš kelių vietų. Visos kitos partijos kartu gavo 7,541 vietą tarybose. Tai reiškia, kad socialdemokratai laimėjo 135 naujus mandatus.

Reikia čia pastebėti, kad Suomijos sąvaldybių rinkimuose turėta balsų tikrai tie gyventojai, kuriems priklauso šioks-toksvos katalikų dvasilkijos vadų atsisaukimus iš 1905 metų, kuriuose jie ragino būti ištikimais Rusijos carui ir išdavinėti valdžios priesus žandarams.

Klasiniai interesai prieš religiją

Vokietijos katalikų vyskupas išleido ganytojišką laiską, kuri kunigai turėjo vakar perskaityti visose bažnyčiose. Tame laiske vyskupas pasidžia "padėti" Hitleriui kovoti prieš "atimarsuojanti" iš rytų bolsėvizmą. Tai primena praboto Antanavičiaus ir kitų Lietu-

CEKOSLOVAKIJOJE SOCIALISTAI STIPREJA, KOMUNISTAI SILPNEJA

Renkant atstovus į pramonės tarybas Ostrav-Karvine kasyklų distrikte, Cekošlovakijoje, socialdemokratai patvirtino savo atsivorybę nuo 35 iki 38, tuo tarpu kai komunistai praliko 10 vietų, jie pirma turėjo 30 atstovų, o dabar tik 20.

SAVANORIŲ SIUNTIMAS Į ISPANIJĄ

Neseniai buvo paskelbta New Yorko laikraščiuose pranešimas, kad to miesto Socialistų partija (t. y. Norman Thomaso kontroliuojama organizacija) esanti pasirūšusi surinkti 500 savanorių ir pasiųsti juos

Rašo ANTANAS ŽYMONTAS

Henry M. Stanley

(Tėsinys) JUNGTINIŲ VALSTIJŲ LAIVYNE

Rugpjūčio mėnesį, 1864 metais, istojau į Jungtinių Valstijų laivyną. Teko tarnauti ant trijų laivų: North Carolina, Minnesota ir Moses H. Stuyvesant. Čia jau turėjau tarnybą kaip laivų raštininkas. Ant kariškų laivų būvė geriau tarnauti, nes čia gaudavau geresnį išlaikymą ir geresnę algą.

Gruodžio mėnesį, 1864 metais, komanduojuant generolui Butleriui, mes plaukėm į virtove Fisher'į čia eksplodavo laiva prikrauta paraka. Kitais metais buvau kitoj ekspedicijoje. Atakavom tą pačią virtove. Komanduojuojas buvo generolas Terry. Atakas ant virtoves Fisher'as aprašinėjau laivaraščiams. Mano aprašinėjimai laikraščiams patiko ir aš tapau reporteriu.

Kovo mėnesį, 1865 metais, pasibaigė kėnas ir aš apleidau laivyną. Aš vėl pasileidau į kelionę. Teko būti šiose vietose: St. Joseph, Missouri, Indiana valstijoje, Salt Lake City, Denver, Black Hawk, Omaha. Jaučiausi, kad Reilonej aš galiu pasisėsti Turėdama užtenkamai energijos, — mėgau naujas vietas ir keliones.

As tuomet taip buvau energingas, kad jei pasitaikydavo ant kelio arklys, vietoj eiti aplink, aš persokdavau per jį ir eidavau savo keliu. Syki Omahaj susipažinau su nariais teatrales grupės ir laike vakarienes pasigėriaus. Tai buvo pirmūtinis ir paskutinis pasigėrimas mano gyvenime.

KELIONE Į TURKIJĄ

Gegužės mėn. 1866 metais su W. H. Cook nutarėm keliauti į Denver. Nusipirkome laivą, irankių ir per porą valandų susikalėm laivą plokščiu dugnu. Susikrovėm maisto ir

Ispanijos lojalistams. Jų apginklavimui ir transportacijai partija norinti sukelti \$50,000. Apie šita "plana" laikraščius painformavo duois thomasietis Jacke Altman.

Socialistų partijoje dėl to kilo protestų. Vienas žymus jos veikėjas New Yorke, Dr. John Haynes Holmes (garsus protestuon kunigas) parase atdarą laiską Normanus Thomasui, reikalaujamas, kad jisai, kaip partijos lyderis, išgelbėtų partiją ir krašto nio šitos beprotystės, kol dar nė vėlu.

Dr. Holmes kelia protėsta dėl to, kad jisai yra pacifistas, kuris yra principalia nusistatęs prieš ginkluotą kovą, nežiūrint kuriam tikslui ir kuriose sąlygose. Tai bus greičiau tolstojiecio, o nė socialisto nusistatymas.

Bet tas Altmano sumanymas vistiek yra žalingas. Vėly pirma, jisai yra vargiai įvykinamas. Antra, jisai duoda progos fasistų simpatizatoriams kelti triuksma ir reikalauti, kad valdžia sustabdyt visokią pagėbą Ispanijos respublikai. Tas Altmanas ir jo "karingieji" draugai New Yorke, tur but, norėjo pasigirti, kokie jie smarkūs vyras. Bet Ispanijos respublikai šita "ju reklama buvo "lekti" patarnavimas".

Rašo ANTANAS ŽYMONTAS

Henry M. Stanley

(Tėsinys) JUNGTINIŲ VALSTIJŲ LAIVYNE

Rugpjūčio mėnesį, 1864 metais, istojau į Jungtinių Valstijų laivyną. Teko tarnauti ant trijų laivų: North Carolina, Minnesota ir Moses H. Stuyvesant. Čia jau turėjau tarnybą kaip laivų raštininkas. Ant kariškų laivų būvė geriau tarnauti, nes čia gaudavau geresnį išlaikymą ir geresnę algą.

Gruodžio mėnesį, 1864 metais, komanduojuant generolui Butleriui, mes plaukėm į virtove Fisher'į čia eksplodavo laiva prikrauta paraka. Kitais metais buvau kitoj ekspedicijoje. Atakavom tą pačią virtove. Komanduojuojas buvo generolas Terry. Atakas ant virtoves Fisher'as aprašinėjau laivaraščiams. Mano aprašinėjimai laikraščiams patiko ir aš tapau reporteriu.

Kovo mėnesį, 1865 metais, pasibaigė kėnas ir aš apleidau laivyną. Aš vėl pasileidau į kelionę. Teko būti šiose vietose: St. Joseph, Missouri, Indiana valstijoje, Salt Lake City, Denver, Black Hawk, Omaha. Jaučiausi, kad Reilonej aš galiu pasisėsti Turėdama užtenkamai energijos, — mėgau naujas vietas ir keliones.

As tuomet taip buvau energingas, kad jei pasitaikydavo ant kelio arklys, vietoj eiti aplink, aš persokdavau per jį ir eidavau savo keliu. Syki Omahaj susipažinau su nariais teatrales grupės ir laike vakarienes pasigėriaus. Tai buvo pirmūtinis ir paskutinis pasigėrimas mano gyvenime.

KELIONE Į TURKIJĄ

Gegužės mėn. 1866 metais su W. H. Cook nutarėm keliauti į Denver. Nusipirkome laivą, irankių ir per porą valandų susikalėm laivą plokščiu dugnu. Susikrovėm maisto ir

Ispanijos lojalistams. Jų apginklavimui ir transportacijai partija norinti sukelti \$50,000. Apie šita "plana" laikraščius painformavo duois thomasietis Jacke Altman.

Socialistų partijoje dėl to kilo protestų. Vienas žymus jos veikėjas New Yorke, Dr. John Haynes Holmes (garsus protestuon kunigas) parase atdarą laiską Normanus Thomasui, reikalaujamas, kad jisai, kaip partijos lyderis, išgelbėtų partiją ir krašto nio šitos beprotystės, kol dar nė vėlu.

Dr. Holmes kelia protėsta dėl to, kad jisai yra pacifistas, kuris yra principalia nusistatęs prieš ginkluotą kovą, nežiūrint kuriam tikslui ir kuriose sąlygose. Tai bus greičiau tolstojiecio, o nė socialisto nusistatymas.

Bet tas Altmano sumanymas vistiek yra žalingas. Vėly pirma, jisai yra vargiai įvykinamas. Antra, jisai duoda progos fasistų simpatizatoriams kelti triuksma ir reikalauti, kad valdžia sustabdyt visokią pagėbą Ispanijos respublikai. Tas Altmanas ir jo "karingieji" draugai New Yorke, tur but, norėjo pasigirti, kokie jie smarkūs vyras. Bet Ispanijos respublikai šita "ju reklama buvo "lekti" patarnavimas".

MANEVRAI

(Musų specialio korespondento Lietuvoje)

(Tėsinys)

Stai tirsti rukai, ir tokie tirsti rukai atsiranda, kad per keletas žingsnių žmogaus nematyti. Kariuomenės vora dingio, ji pasislėpė, jos nematyti. Atskridęs žvalgo aeroplanas tikrai iš aukštybių nieko nemato. Bet jam per radio savięji praneša, kad čia tikrai turi būti prieso armijos. Jis mėgina žemiau pasileisti, bet zenitinė patranka tiek čia, jį pavaisina, kad jis skuba atgal. Nespėjo gera galą nukelti, o jau prieso lėktuvas pakilę jį vežasi. Ore verda tikras mušis. Susirenka keletas aeroplanų ir prasideda įspūdingas oro mušis. Vienai jau leidžiasi galvatrukiškais žemyn. Šturpa. Net priesas į juos nustoja šaudęs. Juk visviena jau tikras galas jo laukia. Tai nė juokai. Motoras visai neveikia ir aeroplanas visiška lygyvaros nustojes krinta žemyn. Kareiviai naujokai žiūri, stebi šį baisų reginį, ir vosvos žemės nepasiekęs aeroplanas staiga visas staugte sustaigia, pradeda jo motoras dirbti ir prieso pozicijos apmėtomos gaustomis mažutėmis bombomis. Tai buta tik gudraus manevro. Tai tik prisimėta, kad mažasis bombanešis yra pašautas, kad jis krinta žemyn, jis tik norėjo žemiau nusileisti. O jo daug tokių būdų žalos padaryti. Ir iki jį susigriebta paleisti iš zenitines patrankos šūviai, jis jau aukštai. Ir viršuma tikrai tiesiai nosimi kopte kopte aukštyn. Tai tikra akrobatika!

Stai jau net argumentuojama, kad negalima karo pramone sumažinti, nes esą nedarbu dar labiau padidės. Taip ju kalbėjo Hitleris. Juk po toki žodžių reikia laukti dar atvirenių, kuomet bus pasakyta, kas jau reikia karianti, nes jau tik ginklų prigaminata, kad nėra ku juos vartoti, o pramonę tos ršies sustabdyti, reiškia bedarididinti. Štai tasai ginklavimasis net socialinės prasmės įga, arba tokiais sumetimais ginklavimasis stengiamasi pteisinti. Suprask, sakoma, kuginkluojamasi žmonijos labu. Ar gali būti didesnis cinizmas. Jau sakoma, kad tai yra neivengiamą blogybė, bet norin irrodyti, kad tai yra žmonių tikra palaima!

Ir šitas ginklavimosi siaubas jau dabar nė tik Europos valtybes yra apėmęs, bet jis ra supra visą žemės skritulį, žemyną. Tiek ore, tiek vandnyne ir po vandens, tiek žemėje ir ant žemės auga didėja žmonių naikinimo ginklai. Ginklvias įmantresni, vis gudresni, kartu vis žiauresni. Ne tik š

(Tęsa ant 6-to pusl.)

"PASLAPTIS IR KRAUJAS"

Tai vardas romano, kuris bū pradėtas spausdinti "Naujienuose", sausio 25 d.

"Paslaptis ir kraujas" nepaprastai įdomus romanas. Vėžduoja Rusijos revoliucij pradžia, kada žmogus žmog buvo vilkas, kada nebuvo gamnia pasitikėti ir geriausiu draugu.

Romanas neįmanomai patrauktas: tikrai jame nėra viešos nuobodžios eilutės.

Ištėmykite: "Naujienuos" pradės "Paslaptį ir kraują" spausdinti sausio 25 d.

Po Eilute Kasdien

(Išdrpkit šias eiles ir pasidėst atsiminimui, ligainiui sudaryt gražų eilių rinkinį.)

Pufinas

Augo pufinas, augo žaliavo;
Sleisdė žiedus prieš saule baltai;
Kad mergaitės aplinkui damavo,
Šturpo uogos kaip kraujo lašai.
Kam čios uogų raudonos?
In šakelės ju plonos?
Kas prisegs prie širdies?
Kam nušvies?
Kas sau keldą ju siulu apries?
Daug mergaičių pakrančiais Dubisos
Kaip lelija baltai ir augūti;
Žydzia veidu, kaip pufinas, visos;
Gražesniū negirdėsi balsu.
Skamba giesmės aukšines
Iš jaunimings krutinės.
Kam-gi pufinas teks?
Kas prisegs?
Raudonasis kam širdį uždeg?
Visos puikios ir tėvo augimo.
Geltongis sau pina keas
Kaip agnionas tarp linksmo jaunimo,
Bet Marytė atėmėdo visas.
Jai baltveidės pavydzia,
Jai ir pufinas žydzia,
I ja stebias visi.
Kam-gi ji.
Talp nuiludus ir taip nerami?
Vakar veidu kaip rožė žydejo,
O šiandien nuleido akis
Lyg kad žiedas palinko nuo vėjo,
Neužmiega ligai naktnis.
Ar nuo Juozo išmoko,
Kad suktnij jie šoke.
Talp nuilusti giliai?
Supuliai.
Juk ir Juozas jau apandžia senai.
Oi, dabokite širdi, sesyts?
Kad neklioste žiedų vainikus.
Viena žodis, i širdį užkantes.
Užžavės nekalciausius sappus.
Kam šilkų melagystė.
Jums brangėms netegystė;
Tegul jums pavydės.
Tosi garbės.
Putinas! kad prieš saule varvės.

(Bus daugiau)

Didysis Lietuvos Dainininkas Kipras Petrauskas

(Jo 25 metų scenos darbo sukaktuvėms)

Didysis Lietuvos tautos dainius Kipras Petrauskas gimė 1888 met. lapkričio mėn. 10 d. Keizurose, Ceikynėje, Vilniaus krašte švenčionių ap. Petrauskų šeima nežiurint viso jos neturto bei primityviško gyvenimo sudarė gana palankias sąlygas menininkui augti. Juo labiau kad patys Kipro Petrausko tėvai turėjo šiek tiek muzikalinį ir meninių gabumų. Jonas ir Juozapa Petrauskai iš viso turėjo aštuonis vaikus. Ne visi jie gyveno bet visi buvo gabūs. Mikas su Kipru savo talentais plačiai pagarsėjo. Tačiau graži balsu pasižymėjo visi broliai. Gražus balsas tai lig Petrauskų šeimyninė privilegija.

Kipro Petrausko vaikystės dienos praėjo Labanorių miestelyje švenčionių (dabar Utėnos) apskrityje. Mokyti pradėjo eidamas penktuosius metus. Skaityti mokėsi iš lietuviško elementoriaus pas garsią miestelio daraktarką. Kipras Petrauskas augo gražioje Lietuvos gamtos aplinkumoje. Skambios lietuvių tautos dainos, tautiniai papročiai ir graži, jo be galo mėgiama gamta ugdė Kipro Petrausko talentą. Iš pat vaikystės dienų jis jautė didelį patraukimą prie muzikos ir dainos. Kipro tėvai buvo labai dievobaimingi todėl traukdavo savo vaikus į bažnytinį giesmių giedojimą. Tačiau didžiausias akstinas Kiprui lavintis muzikos srityje buvo jo vyresnysis brolis Mikas, kuris mažą savo broliuką, tarytum, traukė traukė į dainų pasaulį. Todėl žinomas lietuvių kompozitorius Mikas Petrauskas laikomas pirmuoju Kipro Petrausko muzikos mokytoju. Kai Kiprui buvo devyneri metai amžius, jo brolis Mikas gavo vargoninko vietą Obeliuose, pradėjo savarankiškai gyventi ir pasiėmė pas save į Abelius Kiprą. Čia prasidėjo naujas Kipro Petrausko gyvenimo lapas.

Obeliai vienas iš nuobodžiausių šiaurės rytų Lietuvos provincijos miestelių. Čia pergabetai Kiprui užėjo liudnos dienos. Mikas jį labai spaudė mokyti: itaisė

giedoti bažnytiniame chore ir privertė mokyti groti vargonais. Eidamas vienuoliktosios metų Kipras buvo jau beveik pusė vargonininko. Čia Kiprą ištiko nauja bėda, nes brolis Mikas įstatė jį į pradedamąją mokyklą ir liepė mokyti. Kipras buvo labai gabus, turėjo pavyzdinai gerą atmintį ir kai panorėdavo, pamokas išmokdavo lengvai gerai ir greitai. Tačiau tai retai pasitaikydavo, nes nebuvo noro, nei pasiryžymo. Visgi Obelių pradedamojo mokykloje Kipras prisikapstė iki trečiojo skyriaus, bet mokyklą baigti nepavyko. Pagyvenęs kelerius metus Obeliuose Mikas Petrauskas persikėlė gyventi į Gervičius. Miką pasekė Kipras o Gervėčiuose pradedamosios mokyklos nebuvo. Obelių mokykla turėjo šiekios tokios įtakos Kiprui. Čia jis ganėtinai pramoko rusų kalbos pamazū emė įprasti į knygų skaitymą.

Mikas Petrauskas matydams kaip liudnai vyksta Kiprui žemiškieji mokslai pradedamojo mokykloje jis pastebėdamas jo nepaprastus gabumus muzikoje emė kreipti kuoduogausia dėmesio į muzikalinį ir moralinį jaunolio auklėjimą. Auklėjo Mikas Kiprą kaip tėvas: dabojo mokė prižiūrėjo rūpinosi. Mikas sugebėjo duoti jaunuiolui rimtesnį muzikalinį auklėjimą ir, svarbiausia, išmokė Kiprą mylėti muziką. Dar nenumanydamas, kokia dalia bus lemta Kiprui ateityje, Mikas mokė jį farteptijonų skambinti smuiku groti ir lavino jo balsą. Ir kai tik Kipro dvasioje pabudo tikroji muzikos meilė jis visose minutose muzikos sakose greitai žengė pirmyn. Atsitikus progai Mikas veždavo Kiprą į miestus ypač į Vilnių. Pirmą kartą Kipras į Vilnių pateko eidamas keturioliktus metus. Mikas nuvedė jį į teatrą kuriam ejo viena rusiška operetė. Pirmas apsilankymas teatre Kiprui padarė nepaprastai didelio įspūžio. Antras apsilankymas Vilniuje Kiprui padarė dar didesnio įspūžio. Šį kartą jam teko pamatyti cirką ir klaunus. Visų didžiausio įspūžio padarė Kiprui trečiasis apsilankymas Vilniuje kada Mikas jį nuvedė į gastraliavusią Vilniuje italų operą. Čia pirmą kartą savo gyvenime Kipras pajuto kokį galingą jėgą yra toji muzika ir nuo šio karto visu jaunios sielos aistrumu pamilo muzikos meną. Po apsilankymo Vilniuje Kipras pats soko mokyti pasiryžo pramokti groti visais muziko instrumentais. Ir tai Kiprui pavyko per energingą trijų metų mokslinimą. Mikas Garvėčiuose veikliai dirbo ir lietuviybės skatinimo darbą, į kurį įstraukė ir Kipras. Jis dalindavo žmonėms lietuviškas

knugas giedodavo lietuviškas giesmes. Kipras nesitenkino vienu Miko orkestra dalyvavimu. Įgainingi jis suorganizavo savo paties orkestrėlį.

Kurį laiką Garvėčiuose pagyvenęs, Mikas išvažiavo mokyti į Petrapilių konservatoriją. Kipras liko vienas. Klebonas Alsauskas pakvietė Kiprą būti Garvėčių vargonininku kartu vesti chorą ir orkestrą. Jam pavyko tas darbas ir puikiai sekėsi pasiimtos pareigos. Tačiau nors ir nesunkus vargonininko amatas buvo Kiprai bet nepatrauklus. Jį daugiau viliodavo gamta meškeriojimui medžioklės ekskursijos o viso to pa-

Kalbama Apie Permainas Lietuvos Valdžioje

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

Gal ne visoje pilnuomoje, kaip kalbama, bet kas nors naujo gali įvykti. Ar klerikalai gali daug ką laimėti sutikę bendradarbiauti, sunku pasakyti. Paulyginamai jie ir dabar gerai jaučiasi. Jų jaunimo organizacijos veikia, mokyklose klerikalinė dvasia nemažėja, bet stiprėja, klubonų įtaka visame auga.

Na, kad ir sakysime metrikacijos įstatymas vis dėlto neruošiamas ir tas sumanymas atidėtas ilgesniam laikui. O juk jo daug kas net iš tautininkų tarpo laukia ir jam pritarė, bet klerio įtaka čia stipresnė net už kai kurių įtakingų tautininkų visai nuosirdžius norus. Katalikų bažnyčia pavidale jos tarnų įtakoje tuos, nuo kurių šitas įstatymas priklausė.

Katalikų spauda sparčiai auga, per ją klerikalai išsiūsoję varo savo akciją. Paskutiniu laiku jie atsidėję pradėjo visus gaudinti komunizmu ir pradėjo

sėkoje aiškus apsilėidimas tar-nyboje. Neiškenčes klebonas jį atleido. Kipras kurį laiką pasibastęs be darbo isitaisė vargoninkauti Onuškėje. Netrukus ten persikraustė ir visa Petrauskų šeima. Įgainingi jie įsigijo Onuškėje žemės gabalą ir šiekils tokius namukus. Nuo to laiko Onuškis tapo antrąja Petrauskų tėviške ir nuolatine gyvenamąja vieta.

Gyvendamas Onuškėje Kipras pradėjo jausti daugiau atsakomybės branginti savo vietą ir rūpestingiau eiti savo pareigas. Čia jis gautina progos rimčiau susidomėti ir savo balso lavinimu. Mikas, dažnai atvažiuodamas iš kon-

servatorijos dar rūpestingiau stengėsi Kiprui padėti ir jį lavinti. Čia jis kas kart dau-giau gaudavo teoretinių žinių iš muzikos srities. Bevargoninkaudamas Onuškėje Kipras patampa garsiausių giesmininku visoje platioje apylinkėje. Bekalėdodamas ir bevaži-hėdamas po kaimus Kipras emė vis daugiau alatis degtinės išgerti pasidarė nuolatitū vakarušainku ir dėl tos priežasties neteko savo antrōsios vietos. Šį kartą Kipras be darbo turėjo išgyventi be-veik išilsius metus. Pergyven-nes sunkiausius dvasinius nera-mumius Kipras savo gabumo dėka, gavo, pagaliau, vargon-ninko vietą Dusmenyse. Dus-menyse tuo metu buvo labai protingas ir geros širdies kū-ni-gas slamas (Dabar Inturkės klebonas). Savo kilniomis, gražiomis kalbomis, savo nē-šesmenimais visokių darbų sumanymais jis nukreipė Kipro energiją ir temperatūrą į pō-zityvų darbą. Kiprui prasidējo naujas gyvenimas. Dus-menyse Kipras dējo daug darbo ir širdies dainos mė-nui tarp parapijiečių plėsti. Dar ir dabar Dusmeniškiakur kas darniau ir gražiau dainuoja už aplinkynių para-pijų gyventojus.

Išbloškė Kiprą iš vagos pri-siartinę 1905 metai, — susi-durimas su policija. Kipras neiškenčė neįsipainiojēs į re-voliucinę bangą. Daug ener-gijos paaukojo jis beplatindamas Vilniaus Didžiojo Se-mo problemacijų literatūrą. Tačiau jo darbuotė sutrukdė žandarai, pasodindami jį į Trakų kalėjimą, kuriame bu-vo išlaikytas visą pusmetį.

Paleistas iš kalėjimo, Kip-ras nusidangino į Vilnių, kur nuo 1906 m. pavasario dirbo Mikas Petrauskas. Mikas su jam įprastu energiskumu orga-nizavo koncertus, muzikos va-karus ir ruošėsi atidaryti savo muzikos mokyklą. Visuose Miko darbuose uoliai daly-vavo ir Kipras. Mikas nesi-tenkindamas paprastų koncer-tų ruošimū suorganizuoja pir-mą lietuvišką operetę. Pa-rašęs dvi operetes ("Maluni-ninkas ir Kaminakrėtis" ir "Adomas ir Jėva") Mikas su-ruošė grandiozinį spektaklį. 1906 m. rudenį Mikas suorga-nizavo pirmą lietuvišką ope-rą "Birute" kurioje Kipras Pe-trauskas dalyvavo jau kaip so-listas. Tai buvo 1906 m. lap-kričio mėn. 6 d. Šis pirmas viešas Kipro pasirodymas se-noje buvo lemtingas jo gyvė-nime. Po nusisekimo spek-

—Jusų Keistas.

„Naujienu“ skaitytojai ne-trukus susilauks dviejų stam-bių naujienybių. Šį ketvirtadienį, sausio 7 d., bus įvestas naujas skyrius, pasvestas išimtinai moterų reikalams. Vis teis kas svai-tė. Skyriaus bendradarbės ra-šys apie vaikų auklėjimą, apie madas, grožį, namų ruo-šą, valgių gamtinimą, daržų užlaikymą, apie gėles ir dau-gybę kitų klausinų, kuriais moters interesuojasi. Su pirmu, „Moterų Sky-riau“ numeriu prasidės mi-rusios garsios rašytojos, Zi-montienės-Zemaitės apysaka, „Prakilni Meilė“. Apsakaitė ikišiol išbuvo rankraštyje ir pasirodys spaudoje tik pirmą kartą.

Dvi Naujienybės "NAUJIENOSE"

Sausio 7 d., pasirodys "Moterų Puslapis"; Sausio 25 — romanas, "Paslaptis ir Kraujas"

Su „Moterų Skyriumi“. „Naujienose“ tilps ir pavyzdžiai suknelių, kurioms „Nau-jienos“ parupins „pūternus“. Pavyzdžiai rasis kiekviena me „Naujienu“ numeryje.

Sausio 25 d. „Naujieno-se“ pradės eiti naujas roma-nas, „Paslaptis ir Kraujas“. Kaip sako to romano tvar-kytojas,

„PASLAPTIS IR KRAU-JAS“ vaizduoja Rusijos revo-lucijos pradžia, kada žuo-gus žmogui buvo vilkas, kada nebuvo galima pasilikėti ir geriausių draugu.

„Romanas neįmanomai pa-trauklus: tikrai jame nėra nė vienos nuobodžios eilutės.“

arsinkites "N-nose"

PRANEŠIMAS PINIGŲ TAUPYTOJAMS

Simano Daukanto Federal Savings and Loan Association of Chicago direktorių susirinkime vel nutarta moketi 4% dividendą ant visų tau-pymo skyrų gruodžio 31 d., 1936.

Su pradžia 1937 metų kviečiame Lietuvius taupyti šioje bendro-veje, kur jdeliai apdrausti iki \$5000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Duodam Paskolas Ant Namu

Simano Daukanto Federal Savings and Loan Association of Chicago teikia paskolas ant namu Chicagoje ir priemiestuose. Duoda paskolas nuo 5 iki 15 r , lengvais išmokėjimais del nu-pirkimo, pataisymo ir statymo u namu.

Patarnavimas teisingas ir g

SIMANO DAUKANTO FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2202 WEST CERMAK ROAD
BEN. J. KAZANAUSKAS, Rašt.

MUSU SPAUDOS DARBU

KAINOS PERŽIURETOS IR labai nupigintos!

• Ateikit ir susipažinkit su musu Nau-ju Katalogu. Jus nusistebēsit kaip pi-giai ir gerai mes padarysime jusų darbą

UŽSAKYMUS I KITUS MIESTUS PASIUNCIAM PASTU.

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED STREET
Pašaukit CANAL 8500 ir musų agentas užeis pas jus su sėmpeliāis paimti jusų užsakymā

WEEKS DENTAL OFFICE

VISUOMET ŽEMOS KAINOS X-RAY
Val.: 8:30 iki 8:30 v.vak.
TEL. HARRISON 0751
326 S. STATE ST.
Prieš Goldblatt krantuvę (pirma Davis) — 2nd floor.

SAUSIO MĖN. 7 D. 7:30 V. VAK. JONO YUŠKOS SVETAINĖJE, Hollywood Inn, 2417-19 W. 43rd St., Chicago, Ill.

SAUSIO MĖN. 9 D. 7:30 V. VAK. LIETUVIŲ AUDITORIJOJ 3133 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Broliai M. ir K. Motuzai parodys: **Lietuva Spalvotuose Paveikluose** kurie buvo pagaminti praeitą vasarą keliaujant skersai ir išilgai po visą Lietuvą, bendradarbiaujant su įvairiom organizacijom ir kačiunėms štabu. Didieji miestų centrai, didelės iš-kilmės, Lietuvos gamtos vaizdai ir ukio darbai — tik dalis turinio. Priedas: Tik chieagiečiams! 1935 m. pasaulio lietuvių kongresas Kau-ne. Amerikos lietuviai sportininkai ir vandens sporto šventė. Suaugusiems 35c — vaikams 15c

PAIN-EXPELLER

Patikėtinas linimentas, palengvina gēlimus ir skausmus nuo istampmy ir išsinarinamy. **PAIN-EXPELLER** valsaženklis Inkras, žinomas vaistinėse.

SOCIOLOGAI DISKUSUOJA PAROLIŲ KLAUSIMĄ



Žymūs mokslininkai sociologai, susirinkę Chicagoje diskusuoja parolių klausimā, kuris tiek daug triuksmo išsaukė Illinois valstijoje. Iš kairės dešinėn, Dwight Sanderson, iš Cornell universiteto, Henry Pratt Fairchild, iš New York universite-to, ir Harold A. Phelps, iš University of Pittsburgh.

Naujienų-Tribune Photo

RUSIŠKA IR TURKIŠKA PIRTIS
FOURTEENTH STREET BATH HOUSE
908-910 W. 14th Street
MOTERŲ DIENA SEREDOMIS
Naujai išremontuota ir išmalevota — Masažai ir Chiropaktika. Atdara dieną ir naktį. Swimming Pool.
Phone CANAL 9560

Kaip Lietuvoje seniau prekiauta žmonėmis

15-to - 17-to šimtmečio senovės Lietuvoj valstybės įstatymų ir teisės atžvilgiu buvo kelios žmonių rūšys: bajorai, laisvieji valstiečiai, baudžiauninkai ir vergai.

Laisvieji valstiečiai buvo iš prastų žmonių kilę, bet nepakliuvę į baudžiavą ar vergiją ukinkai. Jie turėjo savo sklypus žemės ir įstatymai tą jų nuosavybės ir individualinės laisvės (laisvės nepriklausyti nuo kieno nors fiziniai, taip pat savo tautą parduoti ir bet kur išsikelti) teisę saugojo. Bet politinių teisių laisvi valstiečiai neturėjo jokių. Be to, iš tų pačių laisvųjų valstiečių buvo neper daugiausia.

Didžiausia šalies gyventojų dalis buvo baudžiauninkai. Baudžiauninkas galėdavo pasiduoti — pastovieji ir nepastovieji. Pastovieji buvo tie, kurie priklausydavo savo ponui amžinai, negalėdami niekur nuo jo pasitraukti, nors ir kažkaip žiauriai jis su jais elgtųsi. Nepastovieji gi, kurių tačiau budavo nedidelė visų baudžiauninkų dalis, galėdavo, jei nepatinka, savo poną pamesti ir eiti pas kitą, bet kam nors butinai turėjo baudžiavą velti — savo nuosavo ukio turėti neturėjo teisės. Pas vieną poną turėdavo išbuti ne mažiau kaip metus laiko, o galėdavo pasitraukti nuo jo ne kada panorės, bet tam tikrą metuose nustatytą vieną dieną. Tokia diena budavo balandžio 23 — jurginių diena.

Nelengva buvo mūsų senoliams vilkti ponų jiems užkintą baudžiavą, bet visą sunkiausia budavo vergams. Jų buklė budavo blogesnė ir už baudžiauninkų. Vergais daugiausia tapdavo karo metu nelaisvėn paimti priešo kariai. Bajoras, grįžęs iš karo, parsivarydavo ir tuos, kuriuos jis kautynių metu paėmė į nelaisvę. Tokie nelaisviai tapdavo jo savastimi, su kuria jis galėdavo daryti, ką nori: iškeisti į kokią daiktą, parduoti, užmušti, paleisti į laisvę ar k. Įstatymai jam visa tai leisdavo.

Bet į vergiją galima budavo pakliuti ir kitu budu. Laisvas valstietis ar nepastovusis baudžiauninkas galėdavo pasiduoti į vergiją už pinigus. Į vergiją galima budavo pasiduoti tam tikram laikui arba ir amžinai.

Skolininkas, laiku nesugrąžinęs skolos, taip pat galėjo buti paimtas į vergiją.

Vergų galėdavo turėti ir laisvieji valstiečiai. Įdomus dokumentas apie tokį laisvą valstietį, kuris turėjo vergą, yra senose Gardino teismo bylose. 1539 m. laisvas valstietis Sitkevičius pasiskundė Gardino teismui, kad kažkas pavogė ir pagrobė jo vergą Dionizą. Vergas buvęs labai ramaus budo ir prisirišęs prie savo šeimininko, bet vieną naktį nei iš šio, nei iš to emęs ir dingęs. Išstius dvejatą metų Sitkevičius jo ieškojęs, visur apie jį klausinėjęs, bet niekas niekur jo nematęs, negirdėjęs. Tik vieną kartą, atvažiuojęs į Gardiną, eidamas pro turgų, Sitkevičius žiūrė: ogi jo Dionizą prie miesto šulinio su kiburu vandenį sėmia. Apsidžiaugęs Sitkevičius, bet ir vėl tuoj nuliusta, nes Dionizą paaiškino jam, kad "dabar aš jau nebe tavo vergas, o pono Drobyševičiaus, kurio ana va namai stovi."

Teisme paaiškėjo, kad vergas.

MANEVRAI

(Tąsa nuo 4-to pusl.)
nu, variu, bet ir visokiais nuodais mokoma kaip žmogus naikinti. Ir iš viso kaip žemėje gyvybes naikinti. Nes ten, kur praeis karas, tenai ne tik gyvenimą dings, bet nebežels ir augmenija. Tik mirties tylnai viešpataus. Ir tiesiais žingsniais jau atvirai, nedviprasmiai dideliais šuoliais žengiamą į karą. Jei metal atgal dar daug kas rado reikalingu pasiteisinti dėlko ginkluojasi, dėlko savo kariuomenę didina, tai dabar tai visai atvirai daroma.

Ir štai šie metalai, tai metalai didžiųjų karo manevrų. Jie visur Europoje buvo atlikti, vienur jie buvo suruošti tikrai dideliame maštabe, kitur mažesniame, bet karo manevrų visur buta. Vienur jie buvo labai ir labai išreklamuoti ir turėjo daugiau demonstratyvino, pobūdžio, kitur ir jie buvo atlikti kukliai ir turėjo tik pamokomojo ir parodomąjo pobūdžio. Tokie karo manevrai buvo ir Lietuvoje.

Para Bellum.
(GALAS)

pagrobė ir pardavė Drobyševičiui, už vergą gavo dvi lietuviškų grašių kupas (apie 60 litų dabartiniais Lietuvos pinigais) ir dar 12 grašių (apie 6 litus) magaryčiams.

Kaip pasielgė šioj byloj teismas, nežinia, nes byloj nėra teismo sprendimo, bet greičiausia, kad Drobyševičius buvo priverstas vergą gražinti Sitkevičiui, o jo sesuo — nubausta už vergo pagrobimą, kaip už paprasto daikto vagystę.

Tas pats teismas tais pačiais metais sprendė tulo Brodtkos skundą prieš laisvą miesto gyventoją Lisauską, kuris pasiškolino iš Brodtkos pusprėčios kapos lietuviškų grašių (apie 75 litus) ir negalėjo jų gražinti. Teismas nusprendė, kad Brodtką pasiimti Lisauską sau už vergą.

Metais vėliau tas pats teismas atidavė į vergiją dvi moteris, kurių viena buvo skolinga dvi, kita pusantrios kapos lietuviškų grašių ir negalėjo jų atiduoti.

Nuteisdami atiduoti į vergiją žmones sutikdavo teismo sprendimą su didele širdgėla ir neretai čia pat, teisme apsipildavo ašarom, raudavoji nuo galvos plaukus ir, pakritę ant žemės, šaukdavo, verkėdavo. Tačiau teisėjai tai nejaudindavo. Jie ramia širdimi atiduodavo žmogų valdžion kito žmogaus, leisdami jam daryti su juo, ką tik jis nori. Bet kai kada, nors ir labai retai, teismas parodydavo lyg ir daugiau žmoniškumo. Taip, pavyzdžiui, 1540 m. Gardino teismas sprendė idomią laisvos ukininkės Vasicos ir malunininko Kudajavičiaus bylą. Bylos aplinkybės šitokios: Ukinkė Vasica prieš aštuonerius

metus už pusę kapos lietuviškų grašių pardavė maluninkui Kudajavičiui savo 9 metų amžiaus dukterį. Buvo surašytas prie liudininkų namimis pirkimo-pardavimo aktas. Bet maluninkas nupirkto mergaitės tada nepasieję, o paliko pas motiną, kol paaugs. Kai mergaitė sukako 17 mt., malunininkas pareikalavo, kad ji atėitų gyventi pas jį. Bet motinai pagailo savo dukters, o ir šioji nenorėjo į vergiją eiti. Tada maluninkas nergaitės motiną apskundė teismui. Motina teisme aiškinosi, kad ji pinigų tik skolinusi ir sirtinkanti čia pat skolą atiduoti. Bet malunininkas pristatė teismui pirkimo-pardavimo aktą, ir liudininkus, kurie parodė, kad ukininkė tikrai pardavė savo dukterį ieškoviui. Pagal įstatymus bylą turėjo laimėti malunininkas, bet ir teismui pa-

gailo jaunos merginos, kuri, parpuolusi ant grindų, blaškėsi ir maldavo teismą neatiduoti jos į vergiją. Teismas nusprendė ieškinį pripažinti paprasta skola, o mergaitę palikti pas motiną. Pirkimo-pardavimo aktas teismo įsakymu buvo sudraskytas.

Kai kada žmonės pakliuodavo į vergiją, kaip į kokius spąstus, be jokios kaltės ir žinios. Štai, koks atsitikimas buvo vienoje Gardino apskrityje apielinėje. Laisvas valstietis Petranas susipažino su geltonkase gražia mergina, kuri pasisakė jam esanti taip pat laisva valstietė. Petranas merginą įsimylėjo ir sutarė su ja susituokti. Bet vos jie spėjo atšvesti pirmą savo vedybinio gyvenimo dieną, į jų namus ryto metą įsiveržė dvarininkės Rimaševičienės tarnai, pasigrobė jauną

Petrano žmoną ir išsigabeno ją į dvarą. Nusivijęs grobikus Petranas rado dvare savo žmoną pririštą prie įmurytos į sieną grandies ir išplaktą rykštėmis. Petranas pareikalavo atiduoti jam jo žmoną, bet dvaro bernai jį patį apkulė ir iš dvaro išvijo. Tada Petranas apskundė dvarininkę teismui, nes jo žmona buvo pagrobta ir paimta už vergę be jokio pagrindo ir teisės. Bet teismas anais laikais nelaiškė paprastų žmonių pusės. Gardino teismo sprendimas šioj byloj toks: Petranienė turi pasisilikti pas Rimaševičienę už vergę, jei Petranas nori su savo žmona gyventi, tai Rimaševičienė turi žuoti jam sklypą daržo ir trobelę gyventi, o jei tokiom sąlygom nesutinka, tai gali eiti, kur nori.

P. K.



NAUJIENU IŠKILMINGAS METINIS KONCERTAS

SAKALŲ SVETAINĖJE

2343 SOUTH KEDZIE AVENUE

SEKMADIENYJ,

Vasario-Feb. 7, '37

NEPAPRASTAS PROGRAMAS!



THE HALSTED EXCHANGE NATIONAL BANK OF CHICAGO

The Halsted Exchange National Bank of Chicago, kurs randasi prie So. Halsted gatvės ir 19 place, išleido atskaitą rodančią jo biznio stovį gruodžio 31 dieną 1936 metų, t. y. prieš pat naujus metus. Štai ta atskaita:

ASSETS
Cash on hand, and due from Banks..... \$4,731,603.57
U. S. Government Bonds (short term) 558,433.36
Bonds (Short term and readily marketable) 1,067,459.19
(Market value \$1,095,645.30)
Loans and Discounts 2,016,668.82
Federal Reserve Bank Stock 9,000.00
Customers' Overdrafts 2,709.89
Accrued Interest 27,323.97
Furniture, Fixtures and Vault Eqpt. 1.00
Sundries Receivable 6,311.00
Customers' Liability on Letters of Credit ... 605.00
Total Assets \$8,420,115.80

Surplus 100,000.00
Undivided Profits... 43,161.91
Reserve for Contingencies 44,635.33
Reserve for Interest, Taxes and Insurance 16,064.68
Interest Collected but not earned 31,952.27
Deposits 7,983,696.61
Liability on Letters of Credit 605.00
Total Liabilities \$8,420,115.80

— Pareiškime prie šios atskaitos sakoma, kad banko taktika yra susilaikyti nuo tokios veiklos, kaip trustų, morgičių ir investmentų tarnyba. Kad jo taktika yra palaikyti juo daugiausia grynų pinigų arba lengvai pakeičiamo į grynus pinigus turto ir investuoti pinigus tik į augščiausios rūšies, nedidelių nuosimčių trumpalaikius investmentus. Taktika taipgi yra koopenuoti su klientais, padėti jiems išlygti jų reikalus kur yra rimta apsauga ir teikti klientams patarnavimą ekspertų, kuriuos įvairioms finansų ir biznio aritims bankas samdo.

LIABILITIES
Capital \$200,000.00

NUSIDĖJĖLIAI

Šios Šeimynos Pradedė 1937 Metus Padėdėjusios Nariais

Apskaičiuojama, kad gimsta trys lietuviai kiekvieną dieną

Jei tikėtai Chicago s sveikatos departamentui, Chicago lietuvų šeimynose gimsta trys kūdikiai kiekvieną dieną...

Kam gimė pirmas šių metų kūdikis neteko patirti, bet štai kelios šeimynos, kurios pradėjo naujus metus padaugėjusios nariais pereinusių metų paskutinėse dienose...

P. s. Konstantinas ir pp. Petkai, 2617 West 69th street. Jiems gimė sunus, kurį pakrikštijo vardu, Davidas Juozas;

Pp. J. Laiter, 4636 Mozart street, sunus, Juozas;

Pp. P. Redmondai, 4532 Mozart street, sunus, Ronald, ir

Pp. W. Zanin, 6929 Talman avenue, sunus, Norman Roy.

Palaidota Teresė Kodis-Tverionienė

Grudžio 24 dieną, t. y. prieš pačias Kalėdas, tapo palaidota Lietuvių tautiškoje kapinėse gerai žinoma Chicago pažangiosios lietuviams Teresė Kodis-Tverionienė...

Nabašnikė Kodis-Tverionienė pavyzdinai išauklėjo dvi dukteris, Nataliją ir Bronisę, ir sūnų Antaną. Jos vaikai nuo pat mažens dalyvavo įvairiose vaikų draugijose...

Nors su pirmuoju vyru buvo persikyrus ir ištekoję už kito, tačiau vaikus globojo iki pat mirties ir kartu su jais gyveno.

Welionė Tverionienė visuomet budavo netik draugiška, bet ir linksmas budo moteris. Paklausus kaip gyvenimas klojas, ji visuomet atsakydavo, kad gerai, ba esą vaikai geri, vyras myli, pavalgius ir apsidėrius, tai ką daugiau norėti.

Rodosi, galėjo dar gyventi, nes tik pusamžį tebuvo išgyvenusi, tačiau mirtis išplėšė iš mūsų tarpo gerą, nuoširdaus budo draugę. Gaila, kad likimas tiek teledo jai gyventi.

Sunkiai susirgo roselandietė Ona Narbutienė

ROSELAND. — Užpėreita naktį staigiai sunkiai susirgo Ona Narbutienė, žmona žinomo Roselando darbuotojo Antano Narbuto. Nors ji dabar randasi kelių daktarų priežiūroje, bet kaip išrodo, jai teks vykti į ligoninę ir pasiūduoti pavojingai operacijai.

SUSIRINKIMAI

Jaunų Lietuvių Amerikoje Tautiško Klubo susirinkimas dėl Naujų Metų švenčių atidedamas ir įvyks tik kitą penktadienį, sausio 8 d. — S. Kunevičia, rašt.



Teisėjas Charles S. Dougherty Chicago miesto teisme sako "pamokslą" nusidėjėliams, kurie buvo suimti už automobilių važiavimo įstatymų sulaužymą. Pereitais metais automobiliai Chicagoje užmušė apie tūkstantį žmonių.

SLA 238 KUOPOS REZOLIUCIJA

Chicago, Ill. 1936 m., gruodžio 27 dieną, 2 valandą po pietų, Gramonto svetainėje, 4535 So. Rockwell St. metiniame susirinkime, išklauiusios raportą savo delegatui ir Amerikos Lietuvių Kongresą, Cleveland, Ohio., birželio 20-21 dd. ir to Kongreso Skyrių Chicagoje, visapusiai apsvačiusius neteisėtus A. Smetonos diktatūros blėdingumą mūsų giminiams Lietuvoje ir to diktatūros fašistinių agentų demokratiją niekinantį veikimą išėvijoje, tebuna visiems žinoma, kad SLA 238 kuopos nariai, kaip vienu balsu, užgria Amerikos Lietuvių Kongreso ir to A. L. K. Skyrių pasirijimą šelpti už demokratinį veikimą kalinamus politinius nelaisvius ir jų šeimais ir remti visus Amerikos Lietuvių Kongreso planus, kad

gelbėti Lietuvos liaudžiai atsteigti bent tokią demokratiinę laisvę, kokią pagamino Lietuvos Steigiamasis Seimas 1920 metais, savo užgirtąja Konstitucija, ir kurią pildyti A. Smetona prisiekė, po perversmo 1926 metais užimdamas prezidento vietą, bet net per dešimtį metų tos priesaikos nepildė. Visokiems neteisėtumams, cenzurai, karo stoviu, mūsų tėvų krašto fašistiniui, mes griežiausiai protestuojame dabar ir visuomet ateityje, koliai nebus suauktas pilnai demokratinis, visų srovių ir partijų lygionis teisėmis pačių piliečių renkamu atstovų SEIMAS.

Dan Ciedo, SLA 238 kp. pirmininkas; Leons Klimavičius, SLA 238 kp. už. rašt. SLA 238 kuopos antspaudas.

Brighton Park

Apvogė butą vakare prieš Naujus Metus

Vakare prieš Naujus Metus Chicagoj buvo nemažas judėjimas. Miesto gyventojai palydėjo senuosius metus ir rengėsi pasitikti naujus. Tačiau nesnaudė tą vakarą nė vagiliai.

Dėl jų nukentėjo ir Brighton Parko gyventojai, kurie renduoja butą iš p. Charles Sinicko adresu 4532 South Washenaw avenue.

Šeimininkų vakare prieš Naujus Metus nebuvo namie. Gi vagiliai, pavartodami geležinę štangą, išėmė dubeltą virtuvės langą ir įsibriovė vidun.

Cia jie ėmė šeiminkauti. Išnešė \$20 pinigais, rankinį vyrišką laikrodėlį, auksinį žiedą, moters daimantinę sagutę, karolius, auskarus ir kai kuriuos kitus daiktus. Viso jie padarė žalos virš \$100. Išvėrtė butą kiek galėjo.

Mūsų kolonijoj pastaruoju laiku pasidarė neatsargu palikti namus vienus, ba nežinai žmogus ką rasi sugrįžęs namo. Neseniai "Naujieose" vienas korespondentas rašė apie

vagystę banga Brighton Parko rajone, kur ji manė daryti dėliai to vietiniai politiniai klubai.

Vienas kljubas jau yra nutaręs kreiptis į valdžią reikalavimų tinkamesnės apsaugos apeliuokės piliečiams. Idomu būtų žinoti, ar jau kreipėsi?

Antrą vertus, ką mano daryti kiti klubai? Ar jie yra tik tam suorganizuoti, kad rinkimams besitarianant žvejojti piliečių balsus ir įstatyti tą ar kitą asmenį piliečių apmokamam darbui? O kaip su piliečiais. — ar jie neužsitarnauja nors šiekios tokios apsaugos už taksus, kuriuos jie moka valdžios užlaikymui? — Vietinis.

SPORTAS

Lietuvių Golfinkų Sąjunga šaukia savo metinį susirinkimą, kuris įvyks trečiadienį, sausio 6 dieną, 8 val. vakare, 6812 So. Western ave. Margučio svetainėje.

Bus paskelbtas vėjus nariams verbuoti ir yra skirta daug vajininkams dovanų. Tarpė skirtų dovanų yra ketetas labai geri, butent, pirmo prizo laimėtojas gaus tetaę visiems metams lošti golfą veltui, o antras ir trečias laimėtojas gaus po puse tiktetu; taipgi bus įvairūs raportai išduoti ir valdybos rinkimas 1937 metams.

—Dr. G. Blozis, veik. rašt.

Chicago turi 3,607,700 gyventojų

Frederick Rex, Chicago muncipalo knygyno perdetinis apskaičiuoja, kad naujiems 1937 metams prasidėjus Chicago gyventojų kiekis siekia 3,609,700.

Rytojaus SLA Programas Tenka Roselando 139 Kuopai

Valanda transliuojama iš W.G. E.S. kas antradienį

Rytoj vakare, iš stoties WGES bus transliuojamas ke tvirtas iš eilės SLA radio programos. Jis tenka Roselando SLA 139 kuopai. Kuopa atstovaus pirminkas, J. Pučkorius su pagalbininkais ir dainininkais.

Nuo centro tą vakarą kalbės J. P. Varkala.

Pereito antradienio programos teko Mount Greenwood kuopai, 178. Nuo tos kuopos kalbėjo pirminkas, B. Walantinas ir naujas narys, p. Valjen. Centro kalbėtoju buvo "Dede" Mišėik, 96-kuopos narys.

A. P. Develkis.

Dar 13 teatrų menedžerų patraukta atsakomybėn

Sekmdienio vakare policija iteikė paliepinimus atsilankyti į teisma menedžeriams 13 teatrų, kuriuos dalinta piniginiai prizai. Mat vienas teatrų, butent Iris Theater, 5743 West Chicago avenue, gavó iš teismo indžionkseną, kurs draudžia policijai kludyti to teatro piniginiams prizams. Kitų teatrų menedžeriai, pasirendami šiuo indžionksenu, atnaujino prizų dalinimą jų vadovaujamosse istaigose. Tačiau policija sako, kad kalbamas indžionksenas liečia tik tą vieną teatrą, kurs jį gavo, o ne kitus.

Dazniau valys alejas

Viesųjų darbų komisoneirus Oscar E. Hewitt pranešė, kad nuo pirmadienio, sausio 4 dienos, miesto gatvės ir vpač alėjos bus dažniau valomos. Daugiau žmonių bus padėta darbu išvalyti kravas šiukšlų iš alėjų.

Advertisement for KC Baking Powder, featuring a logo and text: "Manufactured by Baking Powder Specialists... for ECONOMY and SATISFACTION use Double Tasted! Double Action! KC BAKING POWDER... Full Pack... No Slack Filling! MILLIONS OF POUNDS HAVE BEEN USED BY OUR GOVERNMENT"

Garsinkitės Naujienose

Žmones pašovė, bet pinigų negavo

Pasiėmė iš banko \$2,000 du tavernos partneriai vežėsi pinigų iš savo bižnivate. Ties kryžkele Blue Island avenue, Taylor ir So. Morgan gatvių keturi banditai mėgino pinigų iš partnerių atimti. Bet partnerių automobilis buvo užrakintas, tai piktadariai pinigų nepagavo, tik sužeidė jų savininkus.

Vienas sužeistųjų yra Peter Gladis, 4764 Belmont ave., o kitas Chris Matzen, 139 So. Marion street, Gladis sužeistas sunkiai, o Matzen lengviau.

Remkite savo apiepinkė biznierių

Advertisement for Stop Itching Skin, featuring a circular logo with the text "Stop Itching Skin" and "zemo FOR SKIN IRRITATIONS"

Urba Flower Shoppe

Gėlės Myliatims—Vestuvėms—Bankietams—Laidotuvėms—Papuokimams. 4180 Archer Avenue Phone LAFAYETTE 5800

Stuodiam Gėlės Telegramai ir Vėlai Pasauliu Dalia

LOVEIKIS KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Papuokimams 3316 So. Halsted St. Tel. BOULEVARD 7814

KAZIMIERAS BUSH (Buchinskis)

Persiskyrė su šiuo pasauliu Sausio 2 d., 12:40 val. ryto, 1937 m., sulaukus 43 m. amž., gimęs Panevėžio apskr., Raguvo mieste. Amerikoje išgyveno 25 metus. Paliko dideliamė nuluidimė broj Antaną, broliene Veroniką, brolio vaikus Francis, Veroniką ir Juozapą, ir jo žmoną Stellą ir gimines. Kunas pašarvotas randasi 2914 West 28rd Pl. Laidotuvės įvyks Antradienį, Sausio 5 diena, 8:30 val. ryto iš kopyčios į Aušros Vartų par. bažnyčia, kurioje atsisbus gedulingos pamaldos už vėlionio siela, o iš ten bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines. Visi A. A. Kazimiero Bush (Buchinsko) giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuluidė liekame, Brolis, broliene ir giminės. Patarnauja laid. dir. A. Lachavicz ir Sunai, tel. Canal 2515.

CLASSIFIED ADS.

Furnished Rooms RENDON kambarys. Pavieniam vyrui. Patogus. Moderninis. Ramus. Su valgiu arba be. Gera transportacija. Priinama renda. Kreipties 1900 So. Union Ave., Canal 2183

STOGDENGYSTĖ Mes dangiame ir patalsoms visokios rūšies stogus, taipgi dirbame blities darbus. Lengvos išlygos, jei pagel-daujama. BRIDGEPORT ROOFING CO. 8216 So. Halsted St. Victory 4985

Mezgimo Dirbtuvės —Knitting Mills THE BRIDGEPORT KNITTING M I L L S F. Selemonovich 504 WEST 83-RD STREET Telefonas Victory 8486 Sveterių krautuvė atdara kasdien —ir vakarais ir skemadieniais

Help Wanted—Female Darbininkų reikis REIKIA patyrusių skudurų rušiuotojų—nuolatinis darbas, gera alga. Economy Rag and Paper Co. 1560 N. Sheffield Ave. Diversey 3888

MERGINA namų darbu — patyrusi, nėra skalbimo nė virimo —savas kambarys ir vana, gera alga. Dorchester 9136

REIKIA merginų dirbtinoms gėžasties savininko mirties, parsidu-lėms ir novieties dirbti. Kambarys da arba išsinuomuoja. M. Stukas, 507, 65 East South Water St.

MERGINA nesenesnė kaip 35, namų darbu, paprastas virimas, nėra skalbimo, išėiti, suaugę, \$10.00. Kreiptės 6-9 vakarais. Kesner, 1947 North Kildare.

MERGINA 18—30 bendram namų darbu, savas kambarys, vana, \$6, nuolatos. Butterfield 2234.

Help Wanted—Male Darbininkų Reikis REIKALINGAS darbininkas ant farmos dirbti ant visados. Atsiau-kite šiuo antrašiu: 906 Prescott St., Waukegan, Ill.

REIKALINGA patyręs virėjas res-taurantul. 3907 So. Halsted St.

REIKALINGA patyręs virėjas res-taurantul. 3907 So. Halsted St.

JUOZAPAS PILUTIS Persiskyrė su šiuo pasauliu Sausio 3 d., 6:37 val. ryto, 1937 m., sulaukęs pusės amž., gimęs Raseinių apskr., Velioginos parap., Raudonėnų km. Amerikoje išgyveno 30 metus. Paliko dideliamė nuluidimė moterį Josephine, po tėvais Petrauskaitę, 2 podukras Estella Juozaitienę ir Anną Zentą Jurgį, seserį Frances Linauskienę, švogeri Stanelovą, 2 pusbrolius Antaną ir Joną Totilą, pusseserę Tessie Totilą, Bridgeport, Conn., švogeri Antaną Klimaitį ir šeimą ir gimines, o Lietuvoj seserį Zuzaną ir švogeri.

Kunas pašarvotas 2049 W. 23rd St. Laidotuvės įvyks Treč., Sausio 6 diena, 8:30 val. ryto, iš namų į Aušros Vartų parap., bažnyčia kurioje atsisbus gedulingos pamaldos už vėlionio siela, o iš ten bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kap. Visi A. A. Juozapo Pilučio giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuluidė liekame, Moteris, podukros, sesuo ir kitos giminės. Laido. patarnauja laid. dir. Lachavicz ir Sunus, tel. Canal 2515.

Real Estate For Sale

TIKRAS BARGENAS 4-flaty muros namas, kampinis, 2-garage, steam heat, 11 metų senumo. Parsiduoda už \$11,500. Taipgi didelis pasirinkimas kitų barge-nų.

Z. S. MICKEVICE and CO. 6816 So. Western Ave., Hemlock 0800

RESYVERIS turi parduoti bungalows, 2 flatus ir didelę bižnio praperte, visu pačiu kaina, išmokėjimais. Telefonuokite Central 5303, kambarys 1604, 228 No La Salle Street.

SIŲ SAVAITĖ TIKTAI! Pietų vakary kampas 66 ir Fair-field ave. 4 flaty plytinis, 7 metų amžiaus—štymas—du 5 ir du 4 kambarių. General Electric refrige-ratorius renduojamas — forklau-sure. \$12,000. Išmokėjimai. 6420 So. California— 6 kambarių plytų rezidencija. Buvo \$10,000 dabar \$5,800. Išmokėjimai. 5743 So. Homan—5 kambarių plytų bungalow—garažas. Bargenas už \$4,400. Išmokėjimai. West Highland Realty Company 8110 So. Ashland Avenue Stewart 3601

BARGENAS Parsiduoda kampinis, bižniva-s namas su tavernos fikturelais, parduosiu ar mainysiu į mažesni namą. Randasi Bridgeport apšeli-keje. Atsiauokite 6630 So. Talman Ave. Prospect 3998.

SMULKIUS GARSINIMUS

Pardavimus Pirkimus PRIIMAM TELEFONU Garsintis Naujienose Apsimoka

PASAUKIT MUS TUOJAU CANAL 8500

Mūsų apgarsinimų kainos priimamos. Už pakartoti-mus duodame gerą nuo-laidą.

ONA MARTIKONIENĖ

Po tėvais Rasalukė Persiskyrė su šiuo pasauliu Sausio 1 d., 3:10 val. ryto, 1937 m., sulaukus 45 metų amžiaus, gimus Lietuvoj, Uk-mergės apskr., Pagirių parap. Naujasėdžių kaime. Amerikoje išgyveno 28 metus. Paliko dideliamė nuluidimė vyrą Antaną, broliene Julija Martikonienę, brolio dukte Bernice Luciga ir daug kitų giminių. Kunas pašarvotas randasi S. P. Maželkos kopyčioje, 3319 Lituania Avenue. Laidotuvės įvyks Utarn. Sausio 5 diena, 2 val. po pietų iš kopyčios bus nulydėta. Tautiškas kapines. Visi A. A. Onos Martiko-nienės giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvė-se ir suteikti jam paskutinį pa-tarnavimą ir atsisveikinimą. Nuluidė liekame, Vyras Antanas, broliene, teta ir kitos giminės. Patarnauja laid. dir. S. P. Ma-želka, tel. Yards 1188.

Praūvo Du Lietu- viai, August Basis ir T. Mitkus

Zmonos klausia informaciją
apie dingusius

Susirupinusios žmonos davė
žinią policijai, kad pereinę me-
tų pabaigoje dingę jų vyrai. P-
a Basienė, 4601 South Fair-
field avenue, sako, kad nebe-
atranda savo vyro, Augusto
Basio, o p-a Mitkienė, 11223
Turner avenue, ieško žinių
apie savo vyrą, Antaną Mit-
kų.

Pirmasis dingo gruodžio 29
d., apie 8:30 val. ryto, antra-
sis, gruodžio 28 d., apie 10:30
ryto. Pirmasis yra 45 metų
amžiaus, antrasis 43.

Ieško daktaro

Kreiptasi į teisybės depar-
tamento agentus ir į keturių
miestų policiją prašymu ieško-
ti daktaro Harry W. Woodruff,
plačiai žinomo Joliet miesto
gydytojo. Jisgi praėjusį ket-
virtadienį aplūdo St. Louis,
Mo., ligoninę, kurios štabo na-
rys buvo, ir daugiau nebepa-
sirodė.

5,000 Žmonių Gavo Sveikina 'Naujienas' Netikėtą Naujų Me- tų Dovaną

Halsted Street State Bank at-
mokėjo \$81,844 depozitoriams

ENGLEWOOD.—5,000 žmonių,
tarp jų nemažas skaičius
lietuvių, gavo netikėtą Naujų
Metų dovaną. Jie aplaikė po-
čekį iš Halsted Street State
Bank, kuris prieš užsidarymą
buvo adresu, 6910 So. Halsted
street.

Bankas atmokėjo depozito-
riams 10%, ir išsiuntinėti čekiai
sudarė \$81,844.

Bankas užsidarė 1933 me-
tais. Jau atmokėjo apie 55%
uždarytų depozitų, kas sudaro
apie \$450,000.

Naujiems metams atėjus,
depozitoriai gavo čekius ir iš
šių užsidaryusių bankų:

12th street bank, Brookfield
state bank, Baker state bank,
Ciceroy, Chicago Bank of Com-
merce, Immigrant State bank
ir Central Oak Park State
bank.

Remkite tuos, kurie
garsinasi
"NAUJIENOSE"

Pastebėjau "Naujienų" gruodžio
31 d., laidoje, kad Sausio
7 d., pradės "Moterų Skyrių".
Mes to seniai pageidavome.
Mat, moteris yra toks sutvė-
rimas, kad vis nori ką tai to-
kio, kas joms priklauso.

Sveikinu visas bendradarbes,
redaktorę ir visą "Naujienų"
štabą už suveikimą vietos "Mo-
terų skyriui".

Su augšta pagarba,
A. Miščikaitienė.

Kalėdų ir Naujų Metų šven-
čių proga, "Naujienas" sveiki-
no, drg. drg. J. J. Grybai, F.
Lukoševičius, Sinkų šeimyna,
A. Frenzelis iš Toronto, Kana-
da, pp. J. Liulevičiai, Evanau-
skas, Evaporated Milk Insti-
tute, Halsted Exchange Na-
tional Bank, ir Išeivybės ir
Turistų Biuras, "Susisieki-
mas", Kaune.

Už gerus žodžius — visiems
ačiū!

Pavogė Budžiaus Dvi Koncertinas

Nežinomi piktadarai išnešė
iš Walter Budžiaus namų jo
dvi koncertinas. Budžiaus gy-
vena adresu, 1514 Fry street.

Suėmė Town of La- kietį Už Moteriškių Užkabinėjimą

TOWN OF LAKE. — Po
pakartotinių nusiskundimų iš
gyventojų pusės, vietos polici-
ja suėmė meksikietį, Miguel
Ramirez, 4508 S. Justine st.

Jis buvo uždarytas už gro-
tų, už užkabinėjimą vietos mo-
teriškių ir mergaičių gatvėse.
Suimtas yra apie 35 metų
amžiaus.

Dr. Bundesen Ispėja chicagiečius

Dr. Herman H. Bundesen,
Chicagos sveikatos komisio-
nierių ispėja, kad Chicagoj ir
jos apylinkėse daugiau kaip
milijonas gyventojų serga šalčiu
ir kosuliu, ir jeigu gyventojai
nesusirūpins savo sveikatos pa-
laikymu ir priežiūra, tai mie-
stui grumoja rimta infliuzos
epidemija. Dr. Bundesen prane-
ša, kad gruodžio mėnesį de-
liai infliuzos ir plaučių užde-
gimo mirė 512 žmonių. Tai yra
dvigubai didesnis skaitlinė mi-
rusių dėl šių ligų, negu miru-
sių dėl jų gruodžio mėnesį
1935 metų.

Iš Naujienų tēmija kas darosi Chicagoj

18 GATVĖS APIELINKĖ.—
Prieš žiemos šventes Kalėdas
p-nia Vėra Cukur, 732 West
Cermak road, gavo laišką iš
Baltimore, M. D., nuo p-nios
Matuliuskienės, su kuria kar-
tu važiavo į Lietuvą.

P-nia Matuliuskienė tēmija
vietines žinias "Naujienose" ir
iš jų sprendžia kas dedasi li-
tuviškoj Chicagoj. Ji praneša,
kad pastebėjus "Naujienose"
p-lės Aldonos Cukuraitės pa-
veikslą, tilpusį dienraštį, kai
p-lė Aldona įstojo į Chicagos
Draugiją, ir net įsidėjusi tą
paveikslą ir aprašymą įsidė-
jusi į albumą.

— Senas Petras.

Demokratų viršilos susitaikė

Sekmadienio vakare, sausio
3 dieną, Blackstone viešbuty
Cook kauntės demokratai su-
rėngė bankietų kauntės pirmi-
ninkui Patrickui A. Nash pa-
gerbti. Pirmą kartą nuo pra-
ėjusio pavasario bankiete da-
lyvavo visi demokratų viršilos,
kurie nominacijų vajuje buvo
smarkiai susikię.

Sėdėjo prie vieno stalo gu-
bernatorius Horner, Patrick
Nash ir mēras Kelly. Mēras
Kelly, kurs smarkiausia kovo-
jo prieš gubernatorių, sekma-
dienio vakare pareiškė, kad
jis pavasarį darės klaidą, ir
ragino valstijos legislaturos na-
rius demokratų remti guber-
natoriaus darbuotę.

Pirm šiam bankietui įvyk-
siant gubernatorių Horner,
mēras Kelly ir Nash turėjo tą
pačią dieną trys konferencija,
kurioj, kaip nužiurima, buvo
nustatyta linija visų demokra-
tų kooperavimui Cook kauntė-
je ir Illinois valstijoje.

Hanrahan Nemokėjo Pinigais, Bet Galva

CICERO. — Kaip "Naujie-
nose" jau buvo rašyta, alin-
je, 1247 South Cicero avenue,
įvyko vaidas. Pasirodo, kad nu-
kentėjęs yra, Andrew Hanra-
han, 50 metų, chicagietis.

Jis susiginėjo su vienu, Tho-
mas Clohesy apie tai, kas mo-
kės už gėrimus, Clohesy, ar
jis? Vaidas pasibaigė tuo, kad
Clohesy išėjo laimėtoju sąskai-
ta užmokėti, o Hanrahan bu-
vo sužalota galva ir koja.

Čia tai talka nieko negelbėjo

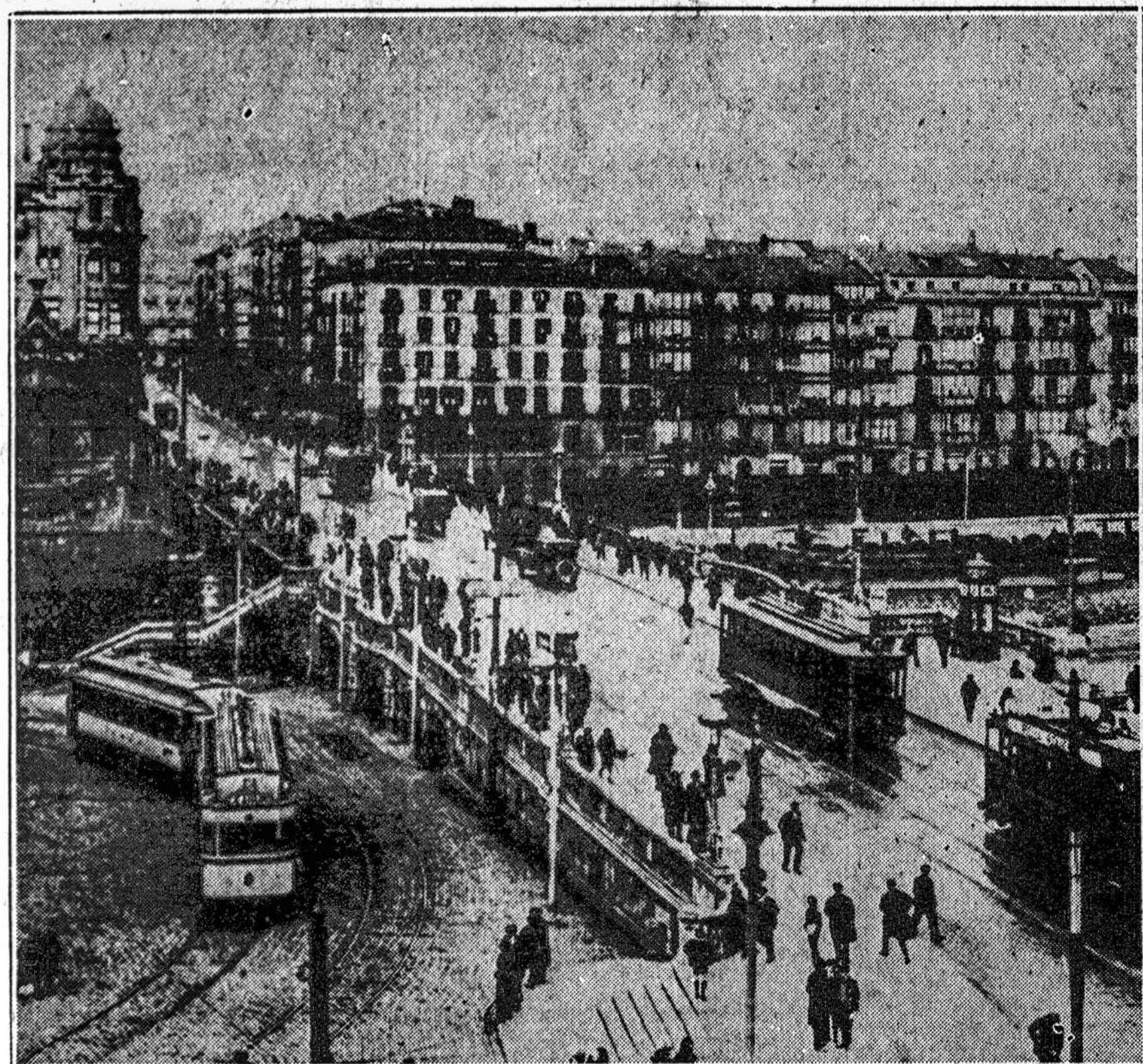
P-nia Marcella Kanary, 5541
Everett avenue, nešėsi paket-
bute \$480—visus pinigus \$10
ir \$20 popierinėmis. Buvo va-
karas ir apytamsa.

Ridikijulis prasivėrė ir vė-
jas išpuė pinigus į gatvę. Pa-
ti moteris surado \$80. Kad su-
rastai daugiau pinigų, p-nia
Canary pasikvietė talkon kai-
mynus. Daugelis jų šoko
pakelbon, tačiau nė vienos de-
šimkės, nė dvidešimkės jie
nesurado. Duota žinia polici-
jai. Ir ši ieškojo — irgi nieko
nerado. Daugiau kaip šim-
tas žmonių susirinko poniai
Canary talkon, o niekas iš jų
triušo neišėjo... Gal but, kad
moteris padarė klaidą kvies-
dama tokią didelę talką šiuo
atveju.

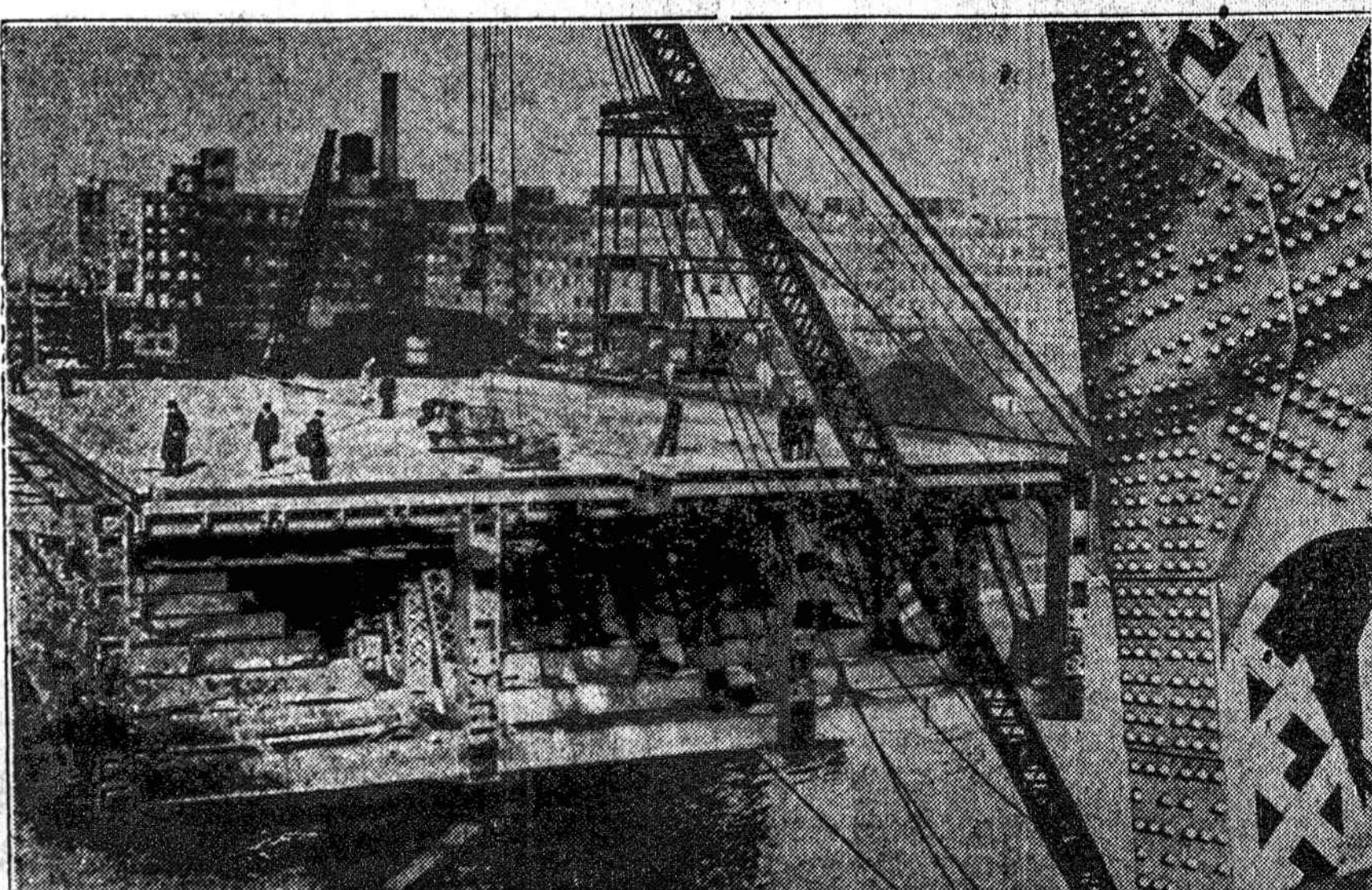
Nupuolė nuo gonko, už- simusė

Naujų metų sutikimo naktį
Leslie Bookwalter 55 metų,
2714 East 76 place, išėjo iš
kambario į gonką pakvėpuoti
tyru oru. Nupuolė nuo gonko
žemyn, išsisuko sprandą ir
mirė ligoninėj.

DALINA ŽEMĘ MEKSIKOS "PEONAMS"



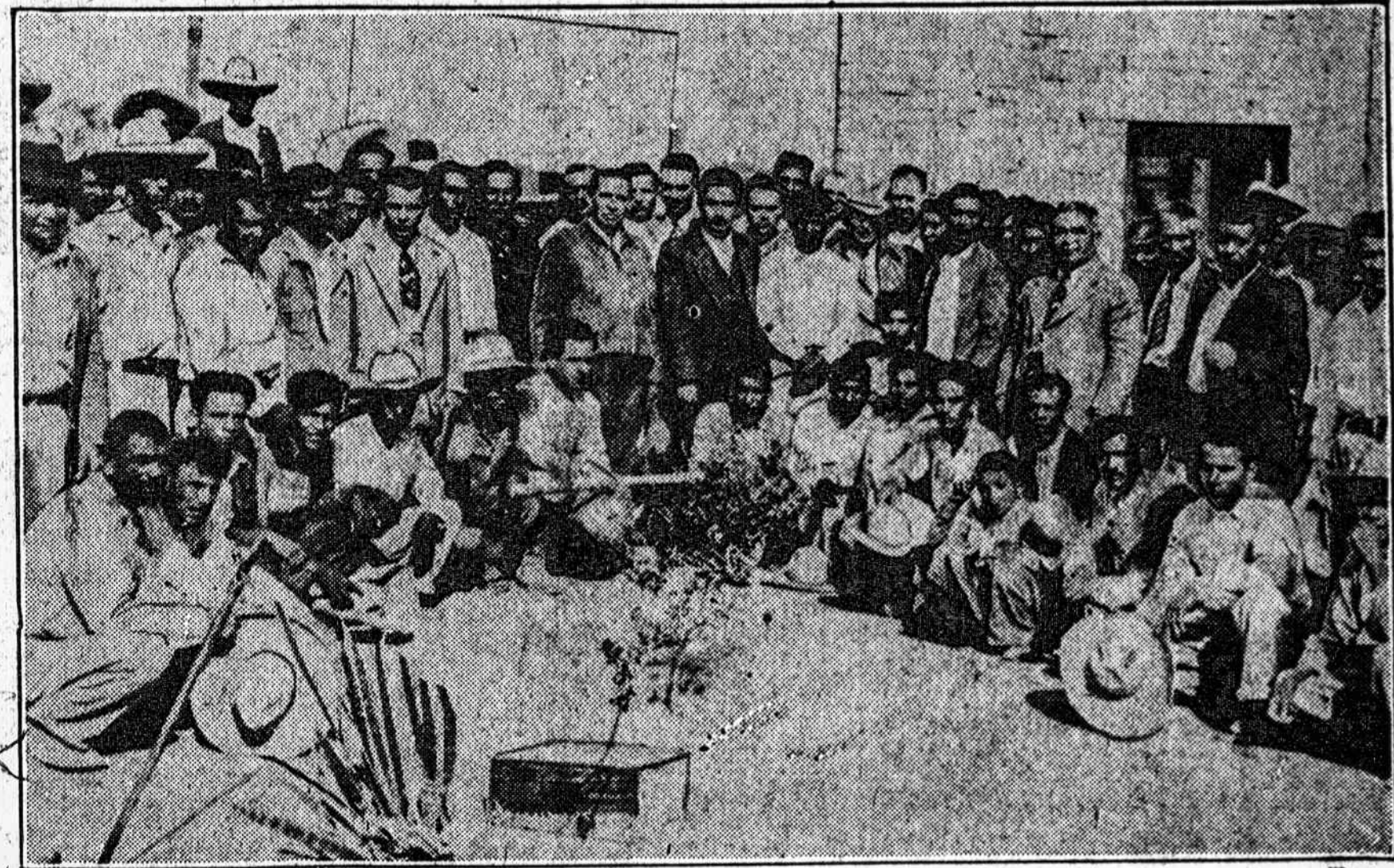
BILBAO.— Didelis Ispanijos uostas, Bilbao, kur Ispanijos valdžia buvo suėm-
musi Vokietijos prekių laivą, "Palos". Konfiskavusi karo reikmenis ir suėmusi
vieną ispaną, kuris sunaikino savo dokumentus, valdžia laivą paleido.
Naujienų-Acme Photo



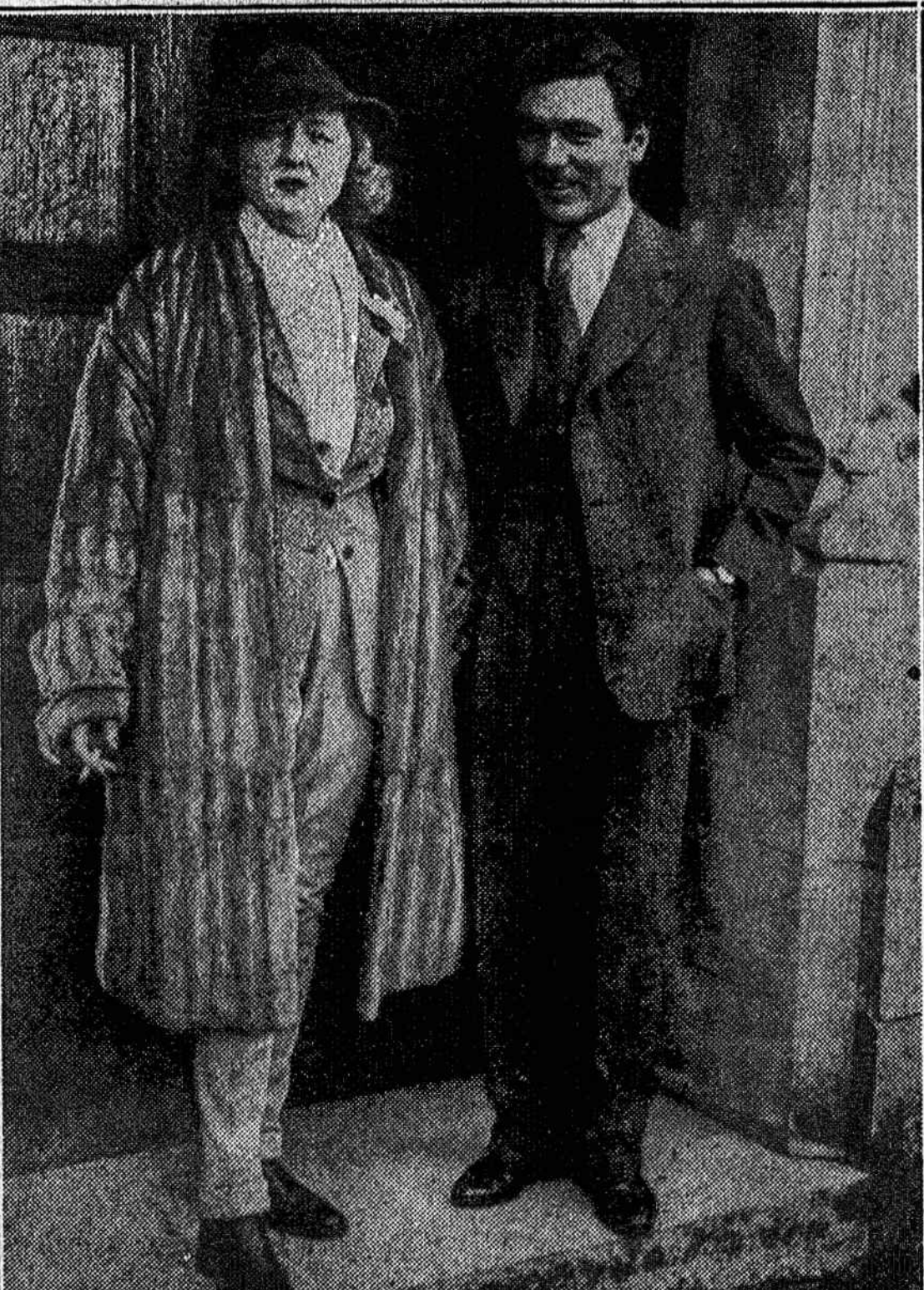
BAIGIA STATYTI. — Vaidas naujojo tilto Chicagoeje, prie Chicago upės žiočių
į Michigan ežerą, kuris baigiamas statyti ir bus atidarytas šį pavasarį.
Naujienų-Tribune Photo



SENATE.— Allen Ellen-
der, Louisiana valstijos
senatorius Washingtonė.
Jis buvo vienas iš daugie-
lio demokratų, kurie pa-
tekė kongresan pereinuose
rinkimuose. Kongresas su-
sirinks pirmą sesijai tre-
čiadieny rytą.



DALINA ŽEMĘ MEKSIKOS PEONAMS.— Inžinieriai ir peonai (ukio darbinin-
kai) susirinkę apie Gabino Vasquez, Meksikos ukio valdžios viršininką ir
Carlos M. Peñalla, ukio kredito banko viršininką, kurie dalino žemę peonams,
vykintami naują prezidento Cardenas ukio politiką.
Naujienų-Acme Photo



UŽSIMUSĖ. — Anglijos Prof. Vivian Jackson ir suže-
duotinė, amerikietė, Peggy H. Joyce. Jackson žuvo ro-
gėms apvirtus šveicarijos Alpėse, moteriškė buvo suni-
kiai sužeista.
Naujienų-Acme Photo



PAVYDAS. — Francuzė
Mme Schmeder Chapellut,
kuri apimta pavydo, pašo-
vė sužieduotinė (dešinėj)
su juo beskridama virš
Paryžiaus.
Naujienų Acme Photo



PASAUTAS. — M. Pier-
re Lallemand, kurį pašovė
Chapallut, beskrendant
virš Paryžiaus. Sužeistas,
jis įstengė nusileisti sau-
giai.
Naujienų-Acme Photo



AIŠKINASI. — Nathan
Trages, Chicgos gengste-
ris, aiškina policijai apie
arklių lenktynių lažybų
biznį.
Naujienų-Tribune Photo



IRGI AIŠKINASI. — Sam
Krakover, suimtas Chica-
goje po "karo", kuris kilo
tarp gengsterių dėl arklių
lažybų biznio.
Naujienų-Tribune Photo